

เขาว่า ชั้นนี้เป็นทุกข์

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจ เราลงทุนลงแรงกันนะ เราต้องการความจริง ชรามจะเข้ากับคนจริง ในสังคมโลก เรามองสิว่าโลกนี้ หกพันกว่าล้านนะ มีคนสนใจจริงแค่ไหน สนใจเรื่อง ศาสนานะ ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะตรัสรู้แต่ละองค์นะ แสนทุกข์แสนยาก พระโพธิสัตว์กว่าจะ สร้างบุญกุศลมา พอเกิดมาแล้วเห็นใหม่ คุณิ เกิดมาแล้ว เจ้าชายสิทธัตถะยังต้องรื้อกันอีก ๖ ปี กว่าที่จะเกิดมาได้นะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กว่าที่จะเกิดแต่ละพระองค์ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้ ๕,๐๐๐ ปี ในพระไตรปิฎกว่าไว้อย่างนั้น ๕,๐๐๐ ปีเห็นใหม่ แล้ววางธรรมและวินัยไว้ให้เราก้าวเดินตาม แล้วเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาเราหาสมบัติกันนะ เราหาสมบัติ หาเครื่องอยู่อาศัยกัน เราอยากได้สมบัติกันที่ดีๆ ชีวิตนี้ เราต้องการปรารถนาให้มีความสุข แต่เราไม่เข้าใจว่าความสุขที่เราแสวงหานั้นมันสูญเปล่า มันเป็นความสุขประจำโลกนี้ มันเป็นเรื่องของโลก

แต่ถ้าเป็นเรื่องของความจริง เพราะอะไร เพราะความจริง จิตมันเกิดมันตายอยู่ จิตมันเวียนตายเวียนเกิด มันผลัดเปลี่ยนเฉยๆ แล้วมันผลัดเปลี่ยนอยู่อย่างนี้ เวลาเราทุกข์ยากเห็นใหม่ เราเกิดมาชีวิตนี้ ทุกข์จนเจ็บใจ เราก็อ่าเราทุกข์เรายาก เราเคยไปใหม่ที่เราเคยเกิดเป็นกษัตริย์ เราเคยเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมมา จิตทุกดวงเคยเกิดเคยเป็นมาทั้งนั้น เวียนในวัฏฏะ เวียนตายเวียนเกิดมามหาศาลเลย แล้วสมบัติอย่างนี้ มันเวียนตายเวียนเกิดมา มันซ้ำๆ ซากๆ แต่! แต่เราไม่รู้ไง

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มันเป็นชาติปัจจุบันนี้ คำว่าเป็นชาติปัจจุบัน คือชาติมนุษย์ในภพปัจจุบันนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ล่ำเร่จีวิชา ๓ เห็นใหม่ บุพเพนิวาสนุสติญาณ คือคำยืนยันกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าปฐมยามย้อนอดีตชาติไปไม่มีที่สิ้นสุด และการสะสมมาเห็นใหม่ การสะสมมา ๔ อสงไขยเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรารถนามาสร้างสมบุญญาธิการมา

เห็นใหม่บุพเพนิวาสนุสติญาณ จตุปปาตญาณ ถ้ายังไม่สิ้นสุดกระบวนการของมัน จิตนี้ยังเกิดยังตายตลอดไปเห็นใหม่ อาสวัภยญาณ อาสวัภย อาสวะสิ่งที่เป็นกิเลส ตัณหาความทะยานอยากในหัวใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ถอดถอนมันแล้ว ถึงได้วางธรรมและวินัยให้เราได้ก้าวเดิน วางธรรมและวินัยไว้ละ แต่ในปัจจุบันนี้ธรรมและวินัยเป็นประเพณีวัฒนธรรม ประเพณีวัฒนธรรมเพื่อทำบุญกุศล

เราทำบุญกุศลกันเห็นใหม่ คนที่ยังเชื่อ ยังทำบุญกุศล ยังคืออยู่ ยังดีเพราะอะไร ยังดีเพราะถ้าเราไม่ทำความดี จิตใจมันก็ต้องคิดไปตามอำนาจของกิเลส กิเลสตัณหาความทะยานอยากนะ มารมันครอบงำหัวใจใจ สิ่งนี้ครอบงำหัวใจเราไว้ นี่เป็นที่อยู่ของมาร มารอยู่บนภวาสวะ บนภพ เวลาภพมันมาจุติมาเกิดเป็นเรา เกิดเป็นเราเห็นใหม่ แล้วมารมันอยู่บนภพ อยู่ก่อนที่มันจะเกิดเป็นเรา มันควบคุมมาตลอดนะ

แล้วเราเกิดเป็นเราขึ้นมา มันก็อยู่ใต้กฎของพญามาร มารนี้มันอ้อยอิ่งอยู่ในหัวใจของเราเห็นใหม่ แล้วเราก็ดำรงชีวิตของเราไปตามแรงปรารถนาของมาร มารเพราะอะไร มารเพราะมันคาดการณ์มาเป็นโลกใจ มันมองเห็นแต่ความเป็นโลก มันต้องการตามความแรงปรารถนาของมันว่า สิ่งนั้นเป็นความดี สิ่งนั้นเป็นเป้าหมาย สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ปรารถนา

เวลาปรารถนาเห็นใหม่ดูดี เราเกิดในประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ ถ้าปรารถนา ดูดี เราเห็นภัยในวิภูสงสาร ดูพระเราดี พระเราออกบวชมาทำไมยังดำรงชีวิตได้ละ เห็นใหม่ เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง ออกบิณฑบาตด้วยปลีแข้ง เห็นใหม่ แต่เราเลี้ยงชีพกันด้วยมือ เลี้ยงชีพกันด้วยการทำงาน เลี้ยงชีพด้วยสมอง เราทำงานกันหัวหกกันขวิดเลย เราทำทุกอย่างเลย เพื่อเลี้ยงชีพ แต่ทำไมภิกษุเราเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง ทำไมเลี้ยงชีพได้ละ เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง เพราะมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยใช้ใหม่

แต่ถ้ามันมีกิเลสในหัวใจของพระละ พระมาจากไหน พระก็มาจากโยม มาจากฆราวาส ถ้าพระมาจากฆราวาส พระก็มีความต้องการ มีแรงปรารถนาเหมือนฆราวาส

ทั้งนั้น แล้วมันก็ต้องการความสุขสบายเหมือนกัน แต่ความสุขสบายอันนี้ มันเป็นการพอกพูนให้กิเลสตัณหาทะยานอยาก มันมีกำลังขึ้นมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วางธรรมและวินัยไว้ เห็นไหม บวชเป็นพระแล้วให้ถือธุดงค์วัตร ให้ฉันมือเดียว ธุดงค์วัตร ๑๓ ให้ถือผ้า ๓ ผืน นั่งอาสนะเดียว ฉันคนเดียว พอได้มาแล้วก็ยังมักน้อยสันโดษ ฉันแต่พอประมาณ ฉันเพื่อดำรงให้ชีวิตนี้มันเป็นไป อย่างฉันจนธาตุชั้นมันทับจิต ธาตุชั้นเห็นไหม ธาตุชั้นมันทับจิต ธาตุชั้นมันไม่ใช่กิเลส ธาตุชั้นมันไม่ใช่ทุกข์

นี่ไงที่เขาบอกว่าชั้นนี้เป็นทุกข์ ชั้นนี้เป็นทุกข์เพราะว่าเขาไม่เข้าใจ เขาไม่เข้าใจ เขาก็ว่าชั้นนี้เป็นทุกข์นะ จิตกับชั้นเป็นอันเดียวกัน ชั้นนี้เป็นทุกข์ นี้พูดถึงความเห็นของเขา เพราะเขาเห็นผิดเห็นใหม่ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้ นี่ยังทอดธุระนะ เสวยวิมุติสุขอยู่พักหนึ่ง เพราะปรารถนามารู้อัตว์ขนสัตว์อยู่แล้ว มันเป็นไปตามข้อเท็จจริง มันเป็นไปตามสิ่งที่ปรารถนามา ถึงได้ออก แล้วจะเทศน์ จะสอนให้ใครดี จะเริ่มเผยแพร่ธรรม จะเอาใครก่อน

อาหารคาบส อุทกคาบส เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเขา เขาเข้าฌานสมาบัติได้ เขามีกำลังของเขา จิตใจของเขาเข้มแข็ง ก็จะสอนเขาเพราะเขาเคยมีคุณไปอยู่กับเขา เอาคนที่มีความพื้นฐานที่จะรับธรรมอันนี้ได้ ธรรมะนี้มันละเอียดลึกซึ้ง มันทำได้ยาก เพราะมีความปรารถนา มีการสร้างบุญญาริการมาแบบพระโพธิสัตว์เห็นใหม่ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สร้างสมมา มันเกิดวิฤทธิภาวะ มันเกิดการแสวงหา มันเกิดความต้องการของใจ ใจที่มันแสวงหาการกระทำมา พอทำแล้วก็ต้องทำ ให้ถูกต้องดีงาม

ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันมีอยู่แล้ว แล้วใครจะค้นคว้ามันล่ะ เราจะเอาเทคนิคเอาวิธีการอะไรเข้าไปค้นคว้ามัน เข้าไปหา มัน พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา อาสวกขญาณไง คือวิชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่รื้อค้นทำลายกิเลส สิ่งที่มีอยู่มันจบสิ้นกระบวนการ เพราะมันมีการกระทำ มันมีประสบการณ์ของใจ มันมีศีล สมาธิ ปัญญา มันมีของจริง พอมิของจริงขึ้นมาเห็นใหม่ ถึงว่าจะสอนใครได้หนอ ที่ว่าจะสอนใครได้หนอ คือคนที่รับสิ่งนี้ได้ ก็ต้องมีวิฤทธิภาวะที่จะรับสิ่งนี้ได้

มามองถึงอาหารคาวสก็ตายไปเสียแล้ว น่าเสียใจมาก เพราะถ้าเข้าฌานสมาบัติได้ก็ไปเกิดเป็นพรหม ชีวิตเขาจะอีกยาวไกลเลยถ้าไปอยู่บนพรหมนั้น แล้วจะสอนใครก็หันมาถึงปัญจวัคคีย์ เพราะปัญจวัคคีย์ได้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตั้ง ๖ ปี ขณะที่อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลารื้อค้นขึ้นมา คำว่าอุปัฏฐากคือประพฤติปฏิบัติไปในตัว เห็นไหม เหมือนเราอยู่วัด เห็นไหม เราก็มาปฏิบัติของเรา ปัญจวัคคีย์ก็ได้ประพฤติปฏิบัติมา ๖ ปี

ถ้าประพฤติปฏิบัติมา ๖ ปี วุฒิภาวะเห็นไหม จิตต้องมีสมาธิ จิตต้องมีพื้นฐานโดยข้อเท็จจริงของเขา เพราะปฏิบัติมา ๖ ปี คูสิ คนภวานาอยู่ ๖ ปี แต่ขณะที่ภวานาอยู่ ๖ ปี นั้น ไม่มีวิชาการ ไม่มีความรู้จริง ไม่มีแม่แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าชายสิทธัตถะก็รื้อค้นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ดัดแปลงตนทรมาณตนต่างๆ ปัญจวัคคีย์ก็ทำไปด้วย นี่จึงถือว่าปัญจวัคคีย์มีพื้นฐานอยู่แล้ว มีหลักการอยู่แล้ว มีความสงบของใจอยู่แล้ว มีความพร้อม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงไปเทศนาปัญจวัคคีย์ เห็นไหม ขณะเทศนาปัญจวัคคีย์ เทศน์ธรรมจักร ปัญจวัคคีย์ ๕ องค์ เวลาเทศน์ธรรมจักรไป แต่ทำไมพระอัญญาโกณฑัญญะถึงรู้ได้องค์เดียวล่ะ เทศน์ธรรมจักร คืออะไร ทเวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ ทางสองส่วนคือความสุขเห็นใหม่ ความสุขคือความปรารถนาคุณงามความดี นี่คือความสุข กามสุขัลลิกานุโยค อตตกิลมถานุโยค การทรมาณดัดแปลงตนมันก็ไม่ใช่ทาง คำว่าไม่ใช่ทาง เราก็ฟังว่าไม่ใช่ทาง ที่เราว่าทางสายกลาง มันเป็นกลางของใครล่ะ ก็กลางของกิเลส กลางของมารใจ

แต่ถ้ากลางขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ ทเวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ แล้วทางสายกลางมันอยู่ตรงไหนล่ะ เพราะอะไร เพราะปัญจวัคคีย์มีหลักเกณฑ์ใช่ใหม่ มีหลักเกณฑ์คือหัวใจนี้เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ถ้ามีพื้นฐานอยู่แล้ว เห็นไหม พระพุทธเจ้าถึงบอกว่า ถ้าเราไม่มีกัจจัญญ ไม่มีสัจจัญญ ไม่มีสัจจะความจริง ไม่มีกิจการกระทำของใจ เราจะไม่ปฏิบัติตนว่า เราเป็นพระอรหันต์ เราเป็นศาสดา เห็นไหม

ถ้าเป็นทางสายกลาง มันเป็นที่ไหนล่ะ มันเป็นเพราะมันมีมรรคญาณ มันมีมรรค ๘ มีสัจจะ สัจจะคือจิตใจที่มีความพร้อมอยู่ สัจจะที่ปัญจวัคคีย์ได้ประพฤติปฏิบัติ

มา มีสติจะ มีความจริง แต่ไม่มีอริยสัจ ไม่มีมรรคญาณ ไม่มีความจริงขึ้นมาเห็นใหม่ พระพุทธเจ้าถึงบอกว่าคำริชชอบ งานชอบ เพียรชอบ มรรค ๘ พอมรรค พอกิจญาณมัน รวมตัว มันเกิดญาณัง อุทปาติ ปัญญา อุทปาติ วิชชา อุทปาติ มันเกิดญาณ เกิดปัญญา เกิด ต่างๆ พอมีความเกิดของมัน มรรคญาณมันรวมตัวขึ้นมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธรรมจักรออกไป พระอัญญาโกณฑัญญะตรีกในหัวใจ เพราะจิตสงบ จิตมีพื้นฐานเห็นใหม่ พอมีพื้นฐานก็ตรีกตามไป มีการกระทำของจิต จิตมันมีกำลัง มันหมุนตามธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป พอหมุนเข้าไปมันมีการกระทำของมัน มรรคญาณมันเกิด มรรค ๘ เกิด เกิด ปัญญา เกิดวิชา เกิดความรู้ เกิดความเห็น เกิดญาณทัสสนะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้น เป็นธรรมดาสิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา เห็นใหม่ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อนุโมทนาเพราะดีใจมาก เพราะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ก็มีผู้รู้คนเดียว แล้วจะพูดออกไป จะพูดกับใคร จะสอนใครหนอ ใครจะเข้าใจกับเราได้หนอ พูดไปเขาก็เข้าใจไม่ได้ พอ พระอัญญาโกณฑัญญะบรรลุธรรมขึ้นมา ก็มีเพื่อนมีพยาน เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เทศน์ว่าต่อไป จนพระมหานามะ พระอัสสชิเป็นพระ โสดาบันทั้งหมด พระพุทธเจ้าถึงเทศน์ว่าการต่อไป นี่จึงวางธรรมและวินัยไว้ให้เราก้าวเดิน

ในปัจจุบันนี้เราประพฤติปฏิบัติโดยทางวิชาการของเรา เราก็ว่าเกิดดับเหมือนกัน แต่หัวใจของเรามีหลักเกณฑ์ใหม่ หัวใจเราไม่มีหลักเกณฑ์ ทางวิชาการมีการศึกษานะ ในปัจจุบันนี้โลกเจริญเห็นใหม่ แล้วเราก็เข้าใจได้ เราเข้าใจว่า ศาสนาพุทธเป็นศาสนา แห่งปัญญา เราก็ว่าเราใช้ปัญญาของเรานะ พอปัญญาของเรา เราก็ศึกษาของเรา เหมือน ปัญญาทางวิทยาศาสตร์ เห็นใหม่ ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีต่างๆ ที่เขามีการก่อสร้าง ในทางวิชาการต่างๆ เขาก็ต้องศึกษาของเขา เขาต้องทำวิจัยของเขา แล้วเขาก็เข้าใจได้หมด ทางวิชาการมันทำความเข้าใจได้ แล้วเราก็ทำหน้าที่การงานของเรา เราก็ต้องหาสิ่ง นั้นทำวิจัยอยู่เราก็ต้องทำวิชาการของเราใช้ใหม่ เราต้องมีเครื่องมือของเราใช้ใหม่ ถึงทำ สิ่งนั้นเพื่อพิสูจน์ทางทฤษฎีออกมาให้มันเป็นตามอย่างนั้นได้

นี่ก็เหมือนกัน พอเราพยายามศึกษารธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ศึกษาแบบทางวิทยาศาสตร์ไป เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นตามความเป็นจริง ถ้าคนยึดมัน

ถ้ามัน มีสักกายทิฏฐิ มีความเห็นผิด อันนั้นก็เป็นความทุกข์ เราก็ต้องค่อยๆ ศึกษาขึ้นมา แล้วต้องปล่อยวางมันเห็นใหม่ แล้วการปล่อยวางนั้น เราก็คิดว่าเราปล่อยวางใจ เราปล่อยวางสิ่งนั้น เราเข้าใจเห็นใหม่ พอปล่อยวาง ปล่อยวางอะไรล่ะ เราปล่อยวาง เรามีความคิด มันเป็นวิทยาศาสตร์ก็เหมือนเราสร้างภาพไป สร้างภาพแล้วทำความเข้าใจกับโครงการของเรา เราต้องมีส่วนประกอบขึ้นมา จะประกอบเป็นสิ่งใด เป็นวิชาชีพของเรา ถึงทำเป็นโครงการนั้นขึ้นมาได้ แล้วเราก็ถอดออกได้เป็นส่วนๆ ถอดออกมาได้ เพราะมันไม่มีชีวิต มันไม่มีความรู้สึก มันก็ปล่อยวางได้สิ มันก็จับต้องได้ มันก็มีของมันได้

แล้วสิ่งต่างๆ นี้ เราพูด เราคิดเป็นวิทยาศาสตร์ไปหมด แล้วใจของเราพร้อมไหม ละ ใจเรามีไหมละ เพราะใจเราไม่พร้อม เพราะใจเรายังไม่มีความสงบของใจ ถ้าใจไม่มีความสงบของใจ มันก็ทำความเข้าใจได้ มาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เหมือนกัน เห็นใหม่ เพราะความเข้าใจ เรามีความเข้าใจของเราว่า นิพพานมันอยู่ตรงหน้า นิพพานมันมีอยู่แล้ว นิพพานของมันมีอยู่แล้ว เพียงแต่เราเข้าไปประสบมัน มันก็เข้าถึงธรรมไป เพราะของที่มีมันมีอยู่แล้ว

แต่ที่นี้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิพพานมันมีอยู่จริงหรือเปล่า ละ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรรณนาพระโพธิสัตว์เห็นใหม่ รื้อค้น สร้างบุญกุศลมา ถ้านิพพานมีอยู่แล้ว มันก็ต้องมีอยู่สิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ธรรม ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเหมือนกันใช่ไหม ทุกคนมีจิตปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ มันต้องมีตัวจิตตัวนี้มาเกิด มีตัวจิตตัวนี้ก็มีแรงขับเห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรม จุตูปปาทญาณ ในเมื่อมีจิตแล้วจิตมันมีกิเลสอยู่ จุตูปปาทญาณ มันต้องเกิดต่อไปเรื่อยๆ ไป มันต้องเกิดของมันไป เพราะว่าจิตนี้มันมีอยู่ สิ่งที่มีอยู่คือมีพลังงาน มีตัวจิตตัวนี้อยู่ แล้วนิพพานมันอยู่ไหนละ ถ้านิพพานมันมีอยู่ มันเข้าไปมันก็ต้องเจอนิพพาน มันทำอะไรก็ต้องเจอนิพพาน เราสาวกสาวกอะ ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนา ไม่มีครูบาอาจารย์ชี้แนะ เราจะเข้าถึงศาสนานี้ได้อย่างไร

ผู้ที่ตรัสรู้เองโดยชอบ มีอยู่ ๒ ประเภท คือมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้าเท่านั้น อย่างเราเป็นผู้ได้ยินได้ฟัง เรายังตีความหมายอย่างนี้ ผิดพลาดไปหมดเลย ที่ว่านิพพานมีอยู่ซึ่งๆ หน้าอยู่แล้ว เห็นใหม่ ในเมื่อเรามีความเข้าใจ

ว่านิพพานมันมีอยู่ซึ่งๆ หน້าอยู่แล้ว เราเข้าไปประสบ เหมือนกับ ถ้าสิ่งนี้มีอยู่เราแหวกก็ ต้องไปเจอมัน ไซ้ใหม่ เราแหวกจอกแหนต้องเจอหน้า ไซ้ใหม่ นิพพานอยู่ในหัวใจ ถ้าเรา แหวกออก เราต้องเจอมันไซ้ใหม่ เราก็กำหนดดู รู้ว่าสิ่งนี้มีอยู่ รู้ตามความเข้าใจมัน เหมือนกับมันแหวกจอกแหนเข้าไปสู่น้ำนั้น

นี่ก็เหมือนกันแหวกความคิด แหวกความเห็นผิดของเราเข้าไปสู่นิพพานนั้น ทีนี้ เพราะด้วยความเข้าใจ การดูใจ ดูให้เข้าใจ พอมันมีอารมณ์มีความรู้สึกในสิ่งใด ก็ปล่อย วางให้รู้ตามความเป็นจริง ให้รู้แจ้งจนถึงที่สุด เว้น เห็นนิพพาน เห็นนิพพานครั้งหนึ่งก็ เป็นโสดาบัน แล้วถ้าเป็น โสดาบันแล้วเห็นใหม่ เป็นโสดาบัน สังโยชน์พอมันขาด ออกไปแล้ว มันก็กลับเข้ามาเหมือนเดิม นี่ไงเพราะมันไม่ขาด เห็นใหม่ เพราะเราไม่ เข้าใจ

เราศึกษาทาง โลกทางวิทยาศาสตร์ แล้วเราถอดแบบไป เราสร้างแบบสร้าง โครงการของสิ่งนั้นขึ้นมา ถ้ามันเว็บหนึ่งได้เป็น โสดาบัน เว็บสอง เว็บสาม ได้สัทธา ได้อนาคา ถึงที่สุดแล้ว จะไปตัดกันครั้งสุดท้าย เพราะมันจะปล่อยชั้นเห็นใหม่ เพราะ เขาถือชั้นเป็นจิต นี้กระบวนการของมันไม่มี เพราะเราไปศึกษาเอง เราสร้างของเราเอง ขึ้นมา เพราะมันมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้แล้ว เห็นใหม่ ว่าเกิดดับ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับเป็นธรรมดา นี่เป็น ข้อเท็จจริงของพระอัญญาโกณฑัญญะ

พระอัญญาโกณฑัญญะได้อุปฎฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยู่ ๖ ปี จิต มีพื้นฐาน จิตมีหลักการของเขา แล้วจิตที่มีหลักการ พอมาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะจิตมันมีหลัก เหมือนเราใช้น้ำ คูสิแหล่งน้ำ แม่น้ำ แหล่งน้ำมันก็ ไหลกันไป มันก็ใสสะอาดบริสุทธิ์ เพราะมันมีออกซิเจนของมัน เพราะมันไหลของมัน น้ำไม่ใช่ น้ำตายเห็นใหม่ ถ้าน้ำในคลองในบึงก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง น้ำในบึงก็มากัก เหมือนกัน น้ำในบ่อ ถ้าวบตื้นก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง น้ำในบ่อลึกเห็นใหม่ แล้วน้ำจากน้ำ บาดาลก็แตกต่างกันไป

จิตของคน พื้นฐานของคนที่เราใช้น้ำอะไร เราใช้น้ำเพื่อสิ่งใด นี่ก็เหมือนกัน เรื่องของโลกกับเรื่องของธรรม เรื่องของธรรม ความรู้สึกของธรรมมันจะลึกซึ้ง แตกต่างจากความรู้สึกของโลก ทีนี้เราเอาความเห็นของโลก ความเห็นในปัจจุบันของเรา

เข้าไปทำความเข้าใจกับธรรม มันก็เหมือนแหล่งน้ำมันคนละแหล่งน้ำ คุณภาพของน้ำมันก็แตกต่างกัน ทุกอย่างมันแตกต่างกันไปหมด แต่ในเมื่อเราเป็นวิทยาศาสตร์ มันต้องเหมือนกัน โดยโลก คือสิ่งเดียวกัน เห็นไหม การปล่อยวางก็คือการปล่อยวางของเรา เราก็มีความรู้สึกของเรา เราก็ปล่อยวางของเรา นี่ไง เราปล่อยวาง

คูสิเวลาฤทัยชีไพรในสมัยพุทธกาลนะ คูสิ อาพารดาบส อุทกดาบส เขาเข้ามาจนสมบัติได้ กภาพเทวิลเขาระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ เขาขึ้นไปนอนบนพรหมได้นะ ไปตัวเป็นๆ นี่แหละ ไปสวรรค์ ไปนรก ได้สบายหมดเลย ของอย่างนี้ในครั้งพุทธกาลก่อนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ธรรม สิ่งนี้เขาก็มีอยู่แล้ว แล้วมันเข้าถึงอริยสัจได้ไหม เข้าถึงสัจจะความจริงได้ไหม มันเข้าถึงสัจจะความจริงไม่ได้เลย

ทีนี้เรามาประพฤติปฏิบัติ ทั้งๆ ที่มีพุทธศาสนาอยู่ แต่เราใช้ปัญญาของเราวางกรอบ วางระบบของเรา ทั้งๆ ที่อ้างอิงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าสิ่งนี้เป็นอริยสัจ อ้างธรรมของพระพุทธเจ้าหมดเลย แต่ในการกระทำของจิตมันไม่เป็นไป จิตมันเป็นโลก ในเมื่อจิตเป็นโลกเห็นไหม ก็เลยบอกว่า การกระทำนี้มันก็ปล่อยวางเหมือนกัน แต่ปล่อยวางในอะไรละ มันปล่อยวางในอะไร

ถ้ามันปล่อยวางอย่างนี้ เห็นไหม เพราะเป็นการปล่อยวางที่ผิด เริ่มต้นกระบวนการผิด จิตมีผลที่ตอบสนองก็ผิด ในเมื่อจิตมีผลตอบสนองผิด ถึงบอกว่าเห็นแว็บหนึ่ง มันจะเป็นโสดาบัน แล้วสังโยชน์ของโสดาบันมันก็กลับมาลบได้เหมือนธรรมดา มันไม่ได้ขาดไปไหนหรอก มันแค่เข้ากระแส เพราะเวลาเป็นพระโสดาบันนี้เห็นไหมถือว่าเข้ากระแส ที่ว่า จิตที่เข้าพระโสดาบันแล้ว ถึงที่สุดแล้วต้องเป็นพระอรหันต์แน่นอน แต่ทีนี้แว็บหนึ่งเข้ากระแสไง คือเห็นนิพพานไง

ถ้าเห็นนิพพานอย่างนี้ มันก็มีลักษณะหนึ่งเห็นไหม มโนมยิทธิ เขาประพฤติปฏิบัติกัน เขาไปเที่ยวนิพพาน เขาไปอยู่นิพพานตลอดเลย เขาไปเที่ยวนิพพานได้ เขาอยู่ได้เลย ไม่ใช่เห็นแว็บเดียว เห็นแว็บเดียวเป็นโสดาบัน เพราะเข้ากระแส เห็นครั้งที่ ๒ เป็นสกิทา เห็นครั้งที่ ๓ เป็นอนาคา แล้วเข้ากระแสนิพพาน แล้วที่เขาไปเที่ยวนิพพานละแล้วเขาได้อะไรขึ้นมา เราก็บอกว่า สิ่งนั้นที่เขาได้ไปเที่ยวนิพพานนี้เขาเป็นปุถุชน

มันเป็นนิमित มันเป็นความเห็น แล้วนิพพานของเขากับนิพพานที่เราประพฤติปฏิบัติเข้าไป มันจะอ้างอิงของใครล่ะ

นี่ไงต่างคนต่างมีทิฏฐิ ต่างคนต่างมีความเห็นผิดกันออกไป แล้วอะไรมันถูกละ เพราะมันผิดทั้งนั้น เหมือนกับเราว่ามีลักขโมย เห็นไหม แล้วเขาต้องการคนทำผิด เพื่อจะวินิจฉัยความถูกผิดของคนคนนั้น แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ เขาสร้างภาพของเขาขึ้นมา เขารู้ว่ามีของหาย มันมีคคืออยู่แล้วใช่ไหม เขาก็ไปจับแพะ เพราะมันมีคคืออยู่แล้ว ของมันมีคคืออยู่แล้วก็ไปจับแพะ จับใครก็ได้ แล้วเอาข้อหาขี้ดเขียดเขา

นี่ก็เหมือนกัน กิเลสมันอยู่ไหน เราไปขี้ดเขียดได้อย่างไรว่าชันช์เป็นทุกข์ ชันช์มันเป็นทุกข์หรือ ชันช์ไม่เป็นความทุกข์ ชันช์มันเป็นชันช์ เวลาพระอรหันต์ที่สิ้นกิเลสแล้ว พระอรหันต์มีชันช์ใหม่ ก็มีชันช์ แล้วชันช์ของพระอรหันต์เป็นทุกข์หรือเปล่าล่ะ มันก็ไม่เป็นทุกข์เห็นไหม ชันช์ไม่เป็นทุกข์หรือ ทุกข์มันอยู่ที่จิต ทุกข์มันอยู่ที่กิเลส แล้วกิเลส มันอาศัยอยู่ เห็นไหม

ดูสิ คนเราหายาๆ กิเลสของเราหายาๆ มันก็ว่าเป็นเราหมดละ ทุกอย่างมันเป็นเราหมด แต่ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามาเห็นใหม่ แค่ทำความสงบของใจมันก็แตกต่างกันแล้ว ถ้าจิตมันสงบเข้ามาเห็นใหม่ พอจิตมันสงบเข้ามา ถ้าคนทำความสงบของใจได้ จะไม่บอกรั่วๆ เพราะแว็บเห็นนิพพานแล้วจะเป็น โสดาบัน เป็นไปไม่ได้หรอก พอจิตมันสงบขึ้นมา มันก็ปล่อยวางเข้ามาทั้งหมด ปล่อยวางธาตุ ๔ และชันช์ ๕ เข้ามาเป็นความสงบด้วยตัวของมันเอง แล้วความสงบมันก็มีลักษณะ แตกต่างกันมหาศาลเลย

ใจที่มันมีพื้นฐานของความสงบอันนี้ขึ้นมา มันถึงจะมาประพฤติปฏิบัติได้ตามความเป็นจริง เพราะหลวงปู่คลุ้ยท่านสอนเองบอกว่า ดูจิตจนจิตเห็นอาการของจิต เห็นอาการเห็นใหม่ อาการของจิตนี้มันเป็นอาการทั้งหมด สิ่งที่ว่าแว็บ แว็บ แว็บ มันเป็นอาการทั้งนั้น อาการของจิตกับจิตก็ยังไม่รู้จัก ถ้ารู้จักจิตกับอาการของจิต มันก็คือชันช์กับจิต ใจ อาการของจิตก็คือชันช์ ตัวจิตก็คือตัวจิต ถ้าจิตคืออาการของจิต แล้วจิตกับอาการของจิตนี้มันเป็นอันเดียวกัน มันจะสงบได้อย่างไร

แค่มันสงบเห็นใหม่ จิตเห็นอาการของจิต จิตส่งออกทั้งหมด ผลของมันเป็นสมุทัย ให้ผลเป็นทุกข์ จิตเห็นจิตตามความจริงมันเป็นมรรค ผลนี้มันเป็นมรรคเห็นใหม่

ผลที่จิตเห็นจิตมันเป็นนิโรธ มันเป็นข้อเท็จจริงของมันอยู่แล้ว แต่ขณะที่มันเข้าถึงไม่ได้ ก็บอกว่า จิตส่งออกไม่ได้เพราะจิตมันเป็นชั้น ชั้นมันเป็นทุกข์ พอมันปล่อยชั้น มันก็หมดทุกข์ ปล่อยชั้นก็นิพพาน แล้วนิพพานได้อย่างไร ใครเป็นคนปล่อย ปล่อยแล้วไปไหน นิพพานคืออะไร นิพพานก็คือภวังค์ไง พระอรหันต์เวลานอนก็ตกภวังค์ไปเฉยๆ ไม่มีอะไรเลย นิพพานเป็นภวังค์หรือ ไม่มีอะไรทั้งสิ้น

กระบวนการที่เขาสร้างขึ้นมานั้นเริ่มต้นกระบวนการเป็นทางโลก คือเรามีปัญญา เราศึกษาใช้ไหม เราก็วางโครงสร้างขึ้นมา แล้วทำให้ครบตามโครงสร้างนั้น ดูเพ่ง ดูกด ดูถ่วงเห็นใหม่ อย่างเช่นสตินี้ ก็บอกว่า สตินะ ถ้าเรากำหนดจะผิหมด กำหนดสติทุกอย่างผิ เพราะถือว่ากำหนด มันไม่ใช่สติ สติคือความระลึกที่อยู่

เวลาฝึกเห็นใหม่ ทุกอย่างที่เป็นกระบวนการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ผิหมดเลย แต่ถ้ากระบวนการของกิเลส กระบวนการของมารที่เขาสร้างขึ้นมานี้ ถูกหมดเลย สติก็คือสติ ความระลึกรู้ สติมันระลึกรู้ เขาว่ามันจะเกร็ง มันจะเพ่ง ในการกระทำ ถ้ามันสมดุลแล้วมันสมดุล สติคือสติ แล้วถ้าสติระลึกที่อยู่ ไปกำหนดไม่ได้ กำหนดคือไปกดถ่วง ใครจะกดไม่กด น้ำนะ เราจะขุดหาน้ำ น้ำของใคร บ่อใครตื้นใครลึกเห็นใหม่ เราจะขุดหาน้ำ ที่ดินดอนที่ดินลุ่ม ความชุ่มของน้ำมันก็แตกต่างกัน

จริตนิสัยของคนแตกต่างกัน การจะสร้างสติ การกระทำ ระลึกรู้ ระลึกพุท ุโธๆ พุท ุโธคือคำบริกรรม ระลึกคือระลึกพุท ุโธ มันก็เกี่ยวเนื่องกัน สิ่งที่เกี่ยวข้องกันมันเกี่ยวเนื่องกันมา ผิกสติมันก็ผิกสติจากพุท ุโธ กำหนดสิ่งใดก็ได้ ถ้ามันทำตามความเป็นจริง แต่เขาบอกว่าไม่ได้ สิ่งนี้มันจะเป็นอัตตกิลมถานุโยค ทำให้ตัวเองลำบากเปล่า นั่งกันทั้งวันทั้งคืน นั่งตลอดรุ่งทำให้เสียเวลา เป็นการนั่งเพื่อเอาทิฐิมานะมาอวดกัน มันก็ธรรมดา คนเรามีกิเลสอยู่บ้าง เวลาเราทำอะไรประสบความสำเร็จมันก็มีความกระหึ่ม ยิ้ม่องในหัวใจ แต่มันทำก็ยังคงคิดว่าไม่ทำ

การนั่งตลอดรุ่ง มันจะทุกข์ทรมานขนาดไหน มันก็เป็นการพิสูจน์สังขธรรม พิสูจน์ความจริงว่าเรามีความองอาจกล้าหาญขนาดไหน ต้องผิไป เราทำของเรามันจะมีความเข้มแข็ง ถ้าจิตใจมีความเข้มแข็ง จิตใจมีการกระทำของมัน มันจะเข้าไปสู่ความจริงนะ ความจริงแบบใคร ความจริงแบบพระปัญญาวัคคีย์ พระปัญญาวัคคีย์อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ ๖ ปี นั่งต่อสู้อยู่ ได้ทำให้จิตสงบมานาน้อยแค่ไหน

ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ คุณติเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ด้วยจิตที่มันสงบมีหลักเกณฑ์ แล้วมันออกก้าวเดินในทางปัญญา มันจะเห็นจริงตามปัญญานั้นเลย แต่นี่มันไม่เป็นความจริง ถ้าจิตเราไม่เป็นความจริง เราก็บอกว่าสิ่งที่กำหนดตั้งใจนั้นผิดหมด การนั่งตลอดรุ่ง ถ้าใครทำอรรถกถาถนุโยคผิดหมด พุทฺโธผิดหมด แต่ถ้าจำสภาวะเกิดดับจนแม่นยำ นั่นถึงจะเป็นสติ

เฮ้อ สติมันเป็นสติ ถ้าจำมันเป็นสัญญา แล้วสัญญาจะเป็นสติได้อย่างไร สัญญาก็คือสัญญา จำก็คือจำ จำแล้วมันจะเป็นสติเป็นไปไม่ได้หรอก การจำสภาวะให้มันเป็นไปไม่ได้หรอก จำก็คือจำ สติก็คือสติ มันคนละเรื่องกัน แล้วมันจะเอามาเป็นอันเดียวกันได้อย่างไร เวลาเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะผิดหมดนะ แต่ถ้าเป็นของตัวเองนั้นจะถูกหมดเลย ผลของมันถึงบอกว่า ชั้นนี้เป็นทุกข์ เขาว่าชั้นนี้เป็นทุกข์

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ปัญจวัคคีย์ จนปัญจวัคคีย์เป็นพระโสดาบันทั้งหมดแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มาเทศน์อนัตตลักขณสูตร รูปเที่ยงหรือไม่เที่ยง พระพุทธเจ้าถามปัญจวัคคีย์

รูป เที่ยงหรือไม่เที่ยง? ไม่เที่ยงพระเจ้าข้า ไม่เที่ยงแล้ว มันเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ล่ะ? มันเป็นทุกข์พระเจ้าข้า ถ้ามันเป็นทุกข์ควรยึดมั่นถือมั่นหรือไม่ล่ะ? ไม่ควรพระเจ้าข้า ไม่ควรทำไมไม่ทิ้งล่ะ?

เวทนา เที่ยงหรือไม่เที่ยง? ไม่เที่ยง ไม่เที่ยงเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ล่ะ? เป็นทุกข์พระเจ้าข้า เป็นทุกข์แล้วยึดมั่นถือมั่นไว้ทำไม?

สัญญา เที่ยงหรือไม่เที่ยง? ไม่เที่ยงพระเจ้าข้า ไม่เที่ยง มันเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ล่ะ? เป็นทุกข์พระเจ้าข้า เป็นทุกข์แล้วยึดถือมั่นไว้ทำไมล่ะ?

สังขาร เที่ยงหรือไม่เที่ยง? ไม่เที่ยงพระเจ้าข้า ไม่เที่ยงเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ล่ะ? เป็นทุกข์พระเจ้าข้า ถ้าเป็นทุกข์แล้วยึดมั่นถือมั่นไว้ทำไม?

วิญญาณ เที่ยงหรือไม่เที่ยง ไม่เที่ยงพระเจ้าข้า ไม่เที่ยงเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ล่ะ? เป็นทุกข์พระเจ้าข้า ถ้าเป็นทุกข์แล้วไปยึดไว้ทำไม? เห็นไหม

นี่ชั้น ๕ ใจ ในเมื่อชั้นมันไม่เที่ยง ชั้นไม่ใช่เป็นตัวทุกข์ ถ้าชั้นไม่เที่ยง เพราะมันไม่เที่ยงใช่ไหม เพราะมันเป็นอนิจจัง ชั้นนี้มันเป็นอนิจจัง มันไม่เป็นทุกข์

หอรอก มันเป็นอนิจจัง แล้วพอเป็นอนิจจังมันก็แปรปรวน เห็นไหมคิดคืดคิดชั่ว สังขาร เวลาคิดปรุงแต่ง เห็นไหม เทียงหรือไม่เทียง ไม่เทียง มันไม่เทียง มันไม่ใช่ทุกข์ เพราะ มันไม่เทียง ความยึดมั่นถือมั่นของเราถึงเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์แล้วเราจะยึดมั่นถือมั่น เอาไว้ไหมล่ะ เอ้าเราไม่ถือมั่น แล้วไม่ปล่อยมันไปละ มันก็ต้องปล่อย

นี่ เวลาเราจะต่อสู้กับกิเลส มันมีกิเลสณะ กิเลสมันอยู่ที่จิต กิเลสไม่ได้อยู่ที่จันท์ จันท์ไม่เป็นทุกข์หอรอก จันท์ไม่เป็นทุกข์ แต่เพราะกิเลสมันหนา เป็นเพราะเราหยาบ กิเลสมันถึงอาศัยจิตเห็นไหม เจ้าวัฏจักร มันผ่าน มันเสวยอารมณ์ออกมาที่จันท์ ใคร หยาบใครละเอียดละ คนที่หยาบมันก็เอาความคิดหยาบๆ ทำให้เรามีความทุกข์ร้อนเข้ามาในหัวใจของเรา แต่ถ้าคนละเอียดมันก็เอาความคิดอ้อยสร้อย มันก็เอาความสุขความ ทุกข์มาให้หัวใจของเรา

เพราะเราเป็นคนที่มีปัญญาน้อย เราเป็นคนที่มีอำนาจวาสนาน้อย เราเป็นสาวก สาวกจะผู้ไฉนได้ฟัง เราจะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เห็นตามความจริงขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อน เพราะอะไร เพราะไอ้ตัว ตัดหาความทะยานอยาก ไอ้ตัวจิตที่เป็นทุกข์นี้ ตัวมันเองเป็นทุกข์ ตัวมันเองเป็นมาร แล้วมันอ้างใจ มันอ้างว่ามันเป็นคนดี มันเป็นผู้ดี มันเป็นคนส่งเสริม มันเป็นคนให้ชีวิต เรา มันเป็นคนทำให้เรามีความสุข

ไอ้จันท์นะ เห็นไหม มันจะไปจับแพะบัง มันจะชี้แพะว่าไอ้จันท์มันเป็นทุกข์ เราเป็นคนดี เราเป็นคนที่มีความสุข เป็นผู้ทำคุณงามความดีทั้งนั้น ไอ้จันท์นะมันตัวร้าย ตัวเองนี่เป็นตัวทุกข์ ไอ้จันท์นะมันเป็นปกติของเขา คุณติ ธาตุ ๔ และจันท์ ๕ เป็น สัตยชาติญาณของมนุษย์ มนุษย์มีธาตุ ๔ และจันท์ ๕ สัตว์มันก็มีของมัน เทวดา อินทร์ พรหม พรหมมีจันท์เดียว สิ่งนี้มันเป็นกรรม เราเกิดในวัฏฏะ เราเกิดในวาระของสิ่งใด มันก็เป็นสภาวะแบบนั้น

ในเมื่อสิ่งนี้มันเกิดมาแล้ว มันก็เหมือนกับเงินกับทอง เงินทองเป็นทุกข์ไหม เงินทองมันเป็นกระดาษ แต่คนที่ไปเป็นเจ้าของมันนั่นเป็นทุกข์ กลัวเขาจะมาปล้นจะมา จี้ กลัวเขาจะมาขอยืม กลัวเขาจะมาเอาเงินเราไป ไอ้เจ้าของเงินนั่นมันเป็นทุกข์ ไอ้ตัวเงิน มันไม่เป็นทุกข์ จันท์ก็เหมือนกัน จันท์มันอยู่กับจิต จันท์มันเป็นทุกข์ไหม มันเป็น เครื่องมือ เพราะจิตนี้อาศัยจันท์เป็นเครื่องมือออกไปหาเหยื่อ

ดูสิ เวลาที่เราจะสื่อสารกัน ถ้าเรามองหน้ากันแต่ไม่พูด เราจะรู้เรื่องไหม ไอ้คนพูดนะมันคืออะไร จิตมันคิดของมันอยู่ จิตมันมีพลังงานของมันอยู่ แล้วมันจะออกมันอาศัยอะไรล่ะ มันก็อาศัยชั้นธ้อออกมา อาศัยความคิด แล้วออกมาเป็นกิริยา ออกมาเป็น การกระทำ ถ้ามันคิดคิดมันก็เป็นประโยชน์กับเรา มันทำให้เรามีความสุข ถ้ามันคิดชั่วล่ะ แล้วมารมันเคยคิดดีไหม กิเลสมันมีเหตุผลอะไรกับเราบ้าง กิเลสไม่มีเหตุผลอะไรกับเราเลย กิเลสมันเหยียบย่ำทำลายมาตลอด เพราะอะไร เพราะเหยียบย่ำทำลายนั่นคือผลงานของกิเลสนะ จิตนี้เมื่อมีกิเลสมีต้นหาความทะยานอยาก มีกรรมของมัน มันก็ต้องเวียนตายเวียนเกิดใช้ใหม่ ในเมื่อจิตมันต้องมีเวียนตายเวียนเกิดไป กิเลสมันอาศัยบนจิต ภาวสวะ ภพ เป็นสถานที่อยู่ของกิเลส เหมือนมนุษย์เราอยู่บนโลก อยู่บนสถานที่ที่มีบ้านมีเรือน

กิเลสมันอาศัยเรือน อาศัยหัวใจของสัตว์โลกเป็นที่อยู่อาศัย มารมันอยู่บนนี้ แล้วมันควบคุมอยู่ที่นี่ เราจะคิดโดยธรรม ที่ว่าธรรมะมีอยู่แล้ว นิพพานมีอยู่แล้ว ไม่มีหรือกนิพพานไม่มีอยู่ ไม่มี นิพพานมันจะมีต่อเมื่อเรารื้อคั้นขึ้นมา เราทำด้วยธรรม ชำระกิเลสทำลายกิเลสมาเรื่อยๆ ถ้าไม่ทำลายกิเลส นิพพานไม่มีหรือก มันมีแต่สถิติเสมอภาค เราเกิดมาเป็นญาติกันโดยธรรม เราเกิดมาเป็นมนุษย์ด้วยกัน มีปากมีท้องเหมือนกัน เสมอภาคกัน แล้วมีสถิติเหมือนกัน

แต่! แต่กิเลสที่มันหนานี้มันปิดบังไว้ แล้วก็ให้ทำตามอำนาจของมันเห็นไหม มันเอาแต่อำนาจของมัน ดูสิถ้าคนกิเลสหนาๆ นะ ใครมาวัดเขาจะดิฉินฉินทา ไอ้พวกไปวัดนี้เป็น ไอ้พวกมีปัญหา ไอ้พวกไปวัดเป็นคนโง่ เขาอยู่ของเขาในโลก เขามีความสุขสบายของเขา แล้วอยู่ทางโลกมันได้อะไรขึ้นมา นั่น มันหาสมบัติสาธารณะนะ แก้วแหวนเงินทองเป็นสมบัติสาธารณะ ไม่มีใครเป็นเจ้าของเลย แต่คุณงามความดี กรรมดีกรรมชั่วเป็นสมบัติส่วนตัว

กรรมดีกรรมชั่วเป็นสมบัติของเราเห็นไหม เวลากิเลสมันมีอำนาจ มันก็ว่าอย่างนั้น แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนาล่ะ สิ่งนั้นก็ประกอบสัมมาอาชีพะจนเรามีพออาศัย แต่คุณงามความดีของเรานี้เป็นคุณงามความดีที่มันไปกับจิต ที่มันไปกับประสบการณ์ของจิต ที่ไปประสบตามความเป็นจริงของเรา เพราะถ้าจิตมันสงบ เราก็รู้ว่ามันสงบ แล้วถ้ามัน

จิตสงบนะ จิตมันเริ่มสงบเข้ามาเห็นใหม่ มันเริ่มสงบเข้ามา เรากำหนดพุทโธ เราตั้งสติของเรา เราพยายามทำความสงบเข้ามา ถ้าจิตมันสงบ จะมีความเห็นต่างนะ

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วางปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติการศึกษาธรรมะก็ศึกษามาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ไม่ใช่ศึกษามาเป็นสมบัติของเรา พอศึกษาขึ้นมาเห็นใหม่ กิริยาอย่างนี้เข้ากับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่คุณธรรมความเป็นจริงในใจเราไม่มี ถ้าคุณธรรมความเป็นจริงของใจเราไม่มี เวลาพูดถึงผลของการปฏิบัติมันถึงพูดผิดหมดใจ เริ่มต้นผิดมา วิธีการมันผิดเพราะกระบวนการความคิด โลกทัศน์ ความเห็น

ธรรมะพระพุทเจ้าเหมือนกัน แต่ตีความแตกต่างกัน พอตีความแตกต่างกัน ไปก็สร้างกระบวนการของมันขึ้นมา แล้วทำให้เข้ากระบวนการนั้นก็จะได้ผลตามนั้นๆ เพราะอะไร เพราะมันมีผลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีของจริง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความจริงอยู่ ก็เอาไปเทียบเคียงว่าพูดภาษาเดียวกัน พูดให้เหมือนกัน พูดให้เหมือนกันแต่มันไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันตอนที่ว่า ถ้าพูดแล้วเหมือนกันมันจะต้องมีผลตอบสนองให้กับใจนี้เหมือนกัน

ทีนี้ถ้าเรามีอำนาจวาสนาของเรา คำว่ามีอำนาจวาสนา เราก็ต้องเป็นความจริงของเรา ขำความประสบความสำเร็จของคนอื่น มันจะมีผลกับเราให้เรามีแนวทางชุ่มชื่นใจเท่านั้นเอง แต่ขำความประสบความสำเร็จของใจของเราละ ถ้าใจของเรามีประสบความสำเร็จเห็นใหม่ นี่เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตทิฎฐิโก ที่เราจะรู้จริงเห็นจริง ที่เราจะถอดถอนเสี้ยนหนามที่มันปักคาอยู่ในหัวใจเรา ถ้าจะถอดถอนเสี้ยนหนามที่มันปักคาอยู่ในหัวใจ แล้วถ้ามันไม่มีที่ถอดถอน มันจะถอดถอนที่ไหน

ถ้าจิตมันไม่สงบเข้ามา มันไม่มีที่จะถอดถอน จะเอาอะไรไปถอดถอนมันละ มันต้องถอดถอนเสี้ยนหนามกลางหัวใจของเราใช่ไหม ถ้ามันจะถอดถอน ถ้าจิตมันสงบเข้ามาเห็นใหม่ จิตกับชั้นไม่ใช่อันเดียวกัน จิตเป็นจิต ชั้นเป็นชั้น ชั้นที่มันเป็นทุกข์อยู่ที่นี่ ถ้าจิตเป็นจิต ชั้นเป็นชั้น ในขณะที่จิตสงบนะ ถ้าจิตไม่สงบ ชั้นกับจิตเป็นอันเดียวกันหมดเลย เป็นอันเดียวกันเพราะสรรพสิ่งเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา มันเกี่ยวเนื่องกันไปหมด พอมันเกี่ยวเนื่องกัน ความคิดก็เป็นเรา ความรู้สึกหนาวร้อนอ่อนแอ แข็ง เย็นร้อนอ่อนแอเหมือนกัน ความรู้สึกอันเดียวกัน

คุณิ เวลาเรามีบาดแผลขึ้นมาเห็นใหม่ ร่างกายมันมีแผล จิตใจไม่มีแผลแต่ทำไมมันเจ็บปวดละ มันเกี่ยวเนื่องกัน เพราะอะไร เพราะโดยสามัญสำนึกของมนุษย์มันเป็นแบบนี้ ในเมื่อสามัญสำนึกของมนุษย์เป็นแบบนี้ แล้วเราก็มาศึกษาธรรมเห็นใหม่ เพราะคำว่าสามัญสำนึกของมนุษย์ คือ โลก เราเกิดมาใน โลกนะ เราเกิดมาอยู่บน โลก เราเกิดมากับโลกเขา โลกเขาจะมีความดีความงามกันต่างๆ เราก็ดู เราก็ดูเข้าไปได้

แต่เราต้องการคุณงามความดีที่ดีกว่านี้ ถ้าเราต้องการคุณงามความดีที่ดีกว่านี้เห็นใหม่ เราจะต้องย้อนกลับมาที่ตัวเรา นื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนที่นี่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมาทีไรว่าจะสอนใครก่อนนะ เล็งญาณคุณะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขามีพุททธิกิจ ๕ ก็ยังต้องเล็งญาณ รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ไม่ใช่ไปอุ้มใครมาหอก รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์คือไปรื้อในหัวใจ รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ สัตตะผู้ซ่องจิตใจที่ผู้ซ่องเห็นใหม่

เราเกิดมา โลกทัศน์เห็นใหม่ เราเกิดมาในจักรวาล โลกหนึ่ง เวลาเราเวียนตายในวิภูสงสาร รูปภพ กามภพ อรูปภพ มันเกิดตายในวิภูสงแล้วเราก็มองไม่เห็น ถ้าเวลาจิตมันสงบขึ้นมา หรือทำลายกิเลสออกมา จิตนี้มันครอบสามโลกธาตุ เพราะมันเคยเกิดเคยตายในสามโลกธาตุ แล้วมันอิสระมันครอบงำสามโลกธาตุ มันจะเว้งว้างมันจะกว้างขวางขนาดไหน แล้วข้อมูลมันอยู่ไหนละ

เพราะข้อมูลมันอยู่ที่จิตใจใหม่ มันถึงสำคัญที่นี้ไง ถ้าสำคัญที่จิต เราจะต้องทำ ความสงบของใจเข้ามาก่อน พอจิตมันสงบ สงบมาบ่อยครั้งเข้า ก่อนการทำ ความสงบของใจมันก็มีแรงต่อต้าน แรงกรรมของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน จิตนิสัยการสร้างมา อำนาจวาสนาของคนก็แตกต่างกันหลากหลาย ทีนี้อำนาจของคนแตกต่างกันหลากหลายเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะเทศนาว่าการ ถึงต้องรอความสงบของใจของผู้ที่ฟังธรรมก่อน

ถ้ารอความสงบของใจขึ้นมาเห็นใหม่ คุณิเทศน์ปัญญาวัคคีย์ เพราะปัญญาวัคคีย์ปฏิบัติกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ๖ ปี เทศน์แล้วแก้ไขขึ้นมาจนสำเร็จได้นะ ไปเทศน์ชฎิลสามพี่น้องเขาบูชาไฟอยู่นะ เขาบูชาไฟของเขาอยู่ พระพุทธเจ้าเล็งญาณเขามีอำนาจวาสนาของเขา นิพพานของเขามีอยู่ใหม่ละ ถ้านิพพานมันมีอยู่แล้วโดยดั้งเดิม พอเราเข้าไปถึงนิพพานมันก็จะเจอนิพพาน ถ้าพระพุทธเจ้าไม่ไปเอาชฎิล ๓ พี่

น้อง ชกฺขิต ๓ พี่น้องจะเป็นพระอรหันต์ใหม่ จะเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใหม่ เพราะเขาก็เป็นศาสดา เขาบูชาไฟของเขาอยู่

ถ้านิพพานมันมีอยู่ต่อหน้า เขาต้องบูชาไฟจนเขาถึงนิพพานของเขาได้สิ เขาก็เข้าไม่ได้ แล้วก็บอกเข้าไม่ได้เพราะมันเป็นมิจฉาทิฏฐิ มรรคมันไม่เกิด ถ้ามรรคเกิด สติก็ต้องใช้สภาวะจำอย่างนั้นหรือ มรรคอย่างนั้นมันจะเกิดหรือ มันก็เหมือนกับชกฺขิต ๓ พี่น้องเขาบูชาไฟนั่น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทรมาน เวลาทรมานขึ้นมาเพราะเขาบูชาไฟของเขาอยู่ เห็นใหม่ เวลาเขายอมแล้ว เขาฟังธรรมแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สอนว่า ไฟเป็นของร้อน ตากี้ของร้อน หุกี้เป็นของร้อน ทุกอย่างร้อน ร้อนเพราะอะไร เพราะโทสัคคินา โมหัคคินา ร้อนเพราะสิ่งที่เป็นกิเลสตัดหาความทะยานอยากเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเปรียบเทียบให้ผู้ที่จิตมีพื้นฐาน เพราะชกฺขิต ๓ พี่น้องเขาบูชาไฟ จิตของเขาที่บูชาไฟมันเป็นกสิณนะ มันมีหลักมีเกณฑ์ของมันนะ พอมีหลักมีเกณฑ์ พอปัญญามันก้าวเดินออกไป มันจะเป็นประโยชน์ทันทีเลย ถ้าไม่มีปัญญาก้าวเดินออกไป ความจริงมันจะเกิดขึ้นมาไม่ได้

ฉะนั้น ถ้าปัญญาอย่างนี้เขาเรียกว่าภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากจิตที่เป็นปัจจุบัน จิตที่มันเป็นปัจจุบันของมัน แล้วพอปัจจุบันอย่างนี้ จิตเป็นปัจจุบันแล้ว มันต้องเห็นกิเลสด้วย เวลาทำความเข้าใจเขาว่า ปล่อยวาง โนนก็ปล่อยวาง ลักแต่ว่า วางให้หมดเลย จับแล้วก็วาง วางแล้วก็จับ พอวางแล้วก็จับ มันก็วางได้ มันก็ปล่อยวางได้ แวบเห็นนิพพาน จะเป็นโศคาบัน แวบเห็นนิพพาน จะเป็นสภิกขา แล้วมันมีขณะจิตตรงไหน

ขณะจิตที่มันเป็น มันเป็นตรงไหน สิ่งที่ยึดมันอะไรมันยึดมัน แล้วเวลามันปล่อยวางที่มันขาด อะไรมันขาด อะไรมันตอบสนองความเป็นโศคาบัน แล้วโศคาบันเป็นอย่างไร ก็เพราะอย่างนี้ไง เพราะตัวเองยังไม่เข้าใจถึงสังโยชน์ พระโศคาบันละสังโยชน์ ๓ ตัว เวลาพระโศคาบันละสังโยชน์ขาดไปแล้ว สังโยชน์ก็กลับมาอีกได้อย่างเก่า สังโยชน์ไม่มี พระโศคาบัน ไม่มีอะไรมากกว่าปกติธรรมดา พระโศคาบันก็แค่เห็นแวบนิพพาน พอเห็นแวบนิพพานแล้ว สังโยชน์ก็กลับมาเหมือนเดิม มันก็ไม่แตกต่างกัน

ไหนดพระโศดาบันกับปูลุชนมันแตกต่างกันอย่างไรละ ที่มีสังโยชน์กับไม่มีสังโยชน์ มันแตกต่างกันอย่างไร แล้วถ้าไม่มีสังโยชน์แล้วสังโยชน์มันเข้ามากลบนี้มันเพราะอะไรถึงเข้ามากลบละ เพราะอย่างนี้ถึงไปบอกว่า เด็กมันก็ไม่มีสังโยชน์เพราะอะไร เพราะเด็กมันไม่มีความเข้าใจได้ว่ามันจะยึดกายมัน เด็กมันไม่รู้จักพระพุทธพระธรรม พระสงฆ์ มันก็เลยไม่ถือนมกตต้นขาว ก็เลยไม่สืลัพตปรมาส โอโฮ พุดออกมาได้อย่างไร ! ก็เด็กมันก็ไร้เดียงสา มันไม่รู้เรื่องอะไร เพราะมันไม่รู้เรื่องเพราะอะไร เพราะสังโยชน์มันมัดอยู่ที่จิต

แต่ถ้าโศดาบัน ถ้าจิตมันสงบแล้วเห็นใหม่ พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม คำว่าพิจารณา ถ้าจิตมันสงบแล้วนะ นี่ไง กิเลสมันไม่อยู่ที่ชั้น แต่กิเลสมันอยู่ที่จิต แต่จิตมันสกปรก มันก็อาศัยชั้น อาศัยชั้นคืออาศัยความรู้สึก เพราะมันเกี่ยวเนื่องกัน มันเกี่ยวเนื่องกันออกมาเป็นการสื่อสาร เป็นสิ่งที่กระเทือนเข้าไปถึงจิต จิตมันเป็นพลังงานเฉยๆ พลังงานตัวนี้มันแสดงออกมา ถ้ามันไม่ผ่านระบบความคิดเห็นใหม่ ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์ก็ว่าเป็นระบบสมอง สมองมันควบคุมร่างกายเห็นใหม่

สมองมันทำงานอะไรไม่ได้หรอก สมองนี่มันต้องมีพลังงาน มันต้องมีจิต มีกระแสพลังงานเข้ามาถึงสมอง ให้สมองทำงาน สมองเป็นเส้นประสาทควบคุมกาย นี่ก็เหมือนกัน ชั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ก็เหมือนกัน มันเป็นการสื่อความหมาย เป็นความคิด ความคิดที่สังขารปรุงแต่งอยู่นี้ มันก็เป็นการแสดงออกของพลังงานของจิต ถ้าจิตมันสกปรกอยู่แล้วมันก็เอาชั้น ๕ นี้คิดคิดคิดซ้ำ

แล้วพอจิตมันสงบเข้ามา เห็นใหม่ พอจิตมันสงบ เรามีหลักมีเกณฑ์ จิตสงบจากการทำพุทโธๆ หรือปัญญาอบรมสมาธิจนสงบเข้ามา แล้ว! จิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมโดยข้อเท็จจริง มันเห็นกิเลส ความเห็นมันแตกต่างกัน น้ำ แผลงน้ำ มันน้ำตื้น น้ำลึก แผลงน้ำมันแตกต่าง ถ้าเป็นปฏิบัติโดยปัญญาอย่างที่ปฏิบัติกัน ก็น้ำก็อกใจ เขาก็เปิดเอา เปิดปิดเปิดปิด เขาไม่รู้ว่าน้ำมาจากไหนนะ แต่เขาเปิดน้ำใช้ได้นะ

เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเขาเป็นมนุษย์ เพราะคนที่เป็นมนุษย์ เราเป็นชาวพุทธด้วยกัน มันก็ว่าตามตำราพระพุทธเจ้าไง เวลาพุดก็พุดตำราพระพุทธเจ้า น้ำก็คือน้ำ น้ำก็อยู่ในก๊อกใจ แต่โดยข้อเท็จจริง โดยสังขารม ไอ้ในก๊อกนี้มันเป็นการจัดสรรมาของ

ผู้บริหารของรัฐบาล แต่ถ้าเราเป็นมนุษย์ จิตนี้มันเป็นเอกเทศ มันเป็นส่วนบุคคล มันเป็นเรื่องที่เหมือนกับเราอยู่ในป่าคนเดียว เราจะแก้ไขอย่างไร

ฉะนั้นถ้าแหล่งน้ำมันแตกต่างเห็นใหม่ คุณธรรมที่เราจะทำขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา พุทโธๆ นี่พอจิตมันสงบ ถ้าจิตมีหลักมีเกณฑ์ของมัน มีหลักมีเกณฑ์นี้ไง กิเลสมันอยู่ที่นี้ แล้วกิเลสหรือความสกปรกของใจนี้ มันออกไปหาเหยื่อ มันไปออกหาความเดือดร้อนให้กับเรา ที่ว่ามารมันอยู่บนหัวใจ แล้วมารมันต้องการให้กิเลสทำแต่กรรมชั่ว สร้างกรรมเวรไว้กับมัน ถ้าสร้างกรรมดีมันก็เป็นบุญกุศล ก็ยังเวียนตายเวียนเกิด

กรรมดีกรรมชั่วนี้มันเป็นเรื่องโลกๆ เห็นใหม่ เรื่องของการทำดีทำชั่ว ทำดีก็เกิดบนเทวดา บนอินทร์ บนพรหม มารมันก็พอใจนะ ทำชั่วก็ตกนรกอเวจี มันก็อยู่ในอำนาจของมันอยู่เห็นใหม่ แต่พอจิตมันสงบเข้ามา มันเป็นอิสรภาพ ถ้ามันไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นโดยสังขธรรม ไม่ใช่เห็น โดยการคาดเดา เห็นโดยปล่อยวางๆ หุ่นยนต์มันปล่อยวางได้ดีกว่านี้

มันเห็นตามความเป็นจริง แล้วมันกระเทือนหัวใจ เพราะอะไร เพราะนี่ไงที่บอกว่าต้องเห็นกิเลส ชั้นนี้มันไม่ใช่ทุกซ์ ชั้นนี้ไม่ใช่กิเลส ความคิดไม่ใช่กิเลส ทุกอย่างไม่ใช่กิเลสทั้งนั้น แต่เพราะมันมีกิเลสอยู่ในจิต เพราะมันมีวิชา เพราะมันมีมารครอบงำมันอยู่ พอมารครอบงำมันอยู่ พอเอาออกมาใช้มันก็ใช้โดยกิเลสต้นหาความทะยานอยาก แรงขับใจ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา แรงขับดีก็กิเลส เพราะในเมื่อมันเป็นอนาคตมันยังต่อเนื่องใช้ใหม่ แรงขับดีมันก็เกิดไปตาม จตุปปาตญาณ มันต้องไป เพราะมันยังมีแรงขับที่ต้องเกิดอยู่

แต่ถ้ามันเป็นกลาง มันพิจารณาของมันเห็นใหม่ พิจารณาว่าสิ่งใดเป็นโทษทั้งหมด ถ้าเป็นโทษทั้งหมด มันเป็นโทษเพราะเหตุใด ทำไมถึงเป็นโทษละ เราจะไม่เห็นเป็นโทษกับเราหรอก เราไม่สามารถทำร้ายตัวเราได้ เพราะกิเลสเป็นเราทุกอย่างเป็นเรา เพราะมันเป็นเราทั้งหมดใช้ใหม่ แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันจะไม่ใช่เราชั่วคราว พอออกไปวิปัสสนา นี่จิตเห็นอาการของจิต หลวงปู่คลุ้ยบอกแล้ว จิตต้องเห็นอาการของจิต จิตเห็นจิต จิตต้องเห็นจิต! ถ้าจิตเห็นจิต เพราะการเห็นใช้ใหม่ การเห็นเป็นการตรวจสอบใช้ใหม่ อย่างเช่น เรามีบาดแผล เราเจ็บปวดใหม่ เราพอใจความเจ็บปวดใน

บาดแผลนั้นใหม่ บาดแผลกับเราเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า นี่ก็เหมือนกัน ความคิดกับจิตเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า ชั้นกับจิตที่ว่าชั้นเป็นจิต ชั้นเป็นทุกข์ๆ นี้

ถ้าชั้นเป็นทุกข์ สลัดมันทิ้งมันก็หายทุกข์ เงินทองที่ว่าเป็นทุกข์ของเรา เงินทองที่เขาปล้นมาแล้วสิ่งนี้มันเป็นของๆ โจร ถ้าเราถือไว้แล้วเจ้าหน้าที่จะจับ เราโยนทิ้งก็ได้ โยนหลักฐานนั้นทิ้ง นี่ก็เหมือนกัน ถ้าชั้นเป็นทุกข์ก็โยนมันทิ้งสิ โยนมันทิ้งมันก็ต้องไม่ทุกข์สิ มันโยนทิ้งได้ไหมละ ไม่ได้! ไม่ได้! ไม่ได้เพราะอะไร เพราะเราเกิดมาเป็นคน ความคิดมันมีกับเรา ความคิดมันมีประจำจิต ความคิดมันมีอยู่กับเราอยู่แล้ว

ธาตุ ๔ และชั้น ๕ มันมีกับเราอยู่แล้ว จะโยนทิ้งได้อย่างไร โยนทิ้งไม่ได้ แต่เพราะใจมันสกปรก เพราะใจมันโดนพญามารครอบงำอยู่ มันถึงอาศัยชั้นนี้ทำความชั่ว อาศัยชั้นนี้ทำคุณงามความดีทำอะไรต่างๆ ก็อาศัยมันทำ ถ้าอาศัยมันทำมันก็วนไปในวัฏฏะเห็นใหม่ แต่ถ้าพอจิตมันสงบเข้ามาแล้วมันเห็นใจ เห็นการกระทำ บาดแผลกับเราเราจะรักษาบาดแผลนี้อย่างไร ในเมื่อชั้น ๕ กับจิตที่มันเห็นกันเห็นใหม่

เห็นกายโดยเจโตวิมุตติ มันเห็นสภาวะกาย นั่นมันก็เป็นรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณเห็นใหม่ พิจารณาแยกแยะด้วยปัญญาญาณ ปัญญาเห็นใหม่ ปัญญาที่เกิดขึ้นจากสัมมาสมาธิ ถ้าปัญญาไม่ได้เกิดจากสัมมาสมาธิ สิ่งที่เห็นก็เห็นเฉยๆ มันจะเห็นเฉยๆ จนแสบเห็นนิพพาน เป็นไปไม่ได้เลย เป็นไปไม่ได้

แต่ขณะที่จิตสงบเข้ามา แล้วพิจารณากาย จิตมีกำลังกับจิตไม่มีกำลังก็แตกต่างกันแล้ว ถ้าจิตมีกำลังเห็นใหม่ จับกายได้เป็นอุคคหนิमित แล้วทำวิภาสะการแยกส่วนขยายส่วน ให้กายนี้มันกระจายออกไป ความกระจายออกไป แล้วซึมซับเห็นใหม่ คุณติ ครอบอาจารย์ที่ท่านประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา เวลากายมันย่อยสลายไป มันจะพุงพองมันเปื่อยเน่าออกไป

คุณติเนื้อเรานี้ เราจับเนื้อเรา เรามีความรู้สึกใหม่ ถ้าความรู้สึกของเราเนื้อนี้เป็นของเราใช่ไหม เวลาเราหยิกเนื้อมันก็เจ็บถึงหัวใจ ฉะนั้นโดยจิตดำนึกว่า กายนี้เป็นเรา สรรพสิ่งนี้เป็นเรา มันก็เกี่ยวเนื่องกันเห็นใหม่ เส้นประสาทมันถึงกัน เรากดไปที่ปลายเท้า กดไปบนศีรษะ ความเจ็บปวดมันก็แผ่ซ่านไปในร่างกายนี้

จิตที่มันยึดกายอยู่ มันก็ยึดโดยสภาวะของมัน แล้วพอมันพิจารณาของมัน มันเปื่อยเน่า มันแปรสภาพของมันไป สิ่งที่เปื่อยเน่าแปรสภาพไป นามธรรม ความรับรู้ที่มันยึดกายไว้ มันจะยึดได้อย่างไรในเมื่อมันเห็นของมัน เห็นกายใช้ใหม่ มันก็เหมือนความรู้สึกกับกาย มันเกี่ยวเนื่องกัน เวลาพิจารณากาย จนกายมันแปรสภาพของมันออกไป มันเว้งว่าง มันไม่มีอะไรรองรับ มันพังะ มันรับรู้ของมัน นี่วิภาค การแยกส่วน ขยายส่วนเห็นใหม่ การแยกส่วนขยายส่วนนี่คือมรรคญาณ จิตเห็นจิต มรรคมันเกิดอย่างไร ปัญญามันเกิดอย่างไร นี่พิจารณากายนะ

แล้วถ้าพิจารณาจันท์ละ จันท์ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่จันท์ ๕ จันท์ ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่จันท์ ๕ จันท์ ๕ เป็นเราหรือ จันท์ ๕ ไม่เป็นเรา แต่ทำไมเราถึงมันไม่ได้ละ ที่มันไม่ได้ เพราะความโง่ของจิต เพราะธรรมชาติของมนุษย์มันมีธาตุ ๔ และจันท์ ๕ มันมีของมันอยู่แล้ว แล้วจิตมันสกปรกใช้ใหม่ มันก็ยึดของมัน นี่ก็เหมือนกันพอจิตมันสงบขึ้นมา มันจับจันท์ได้ มันก็แยกแยะจันท์ออกไป จันท์ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ความคิดใจ สัญญามันเก็บข้อมูลไว้ สิ่งใดที่ไม่ถูกใจไม่พอใจ มันจะจับอยู่ตลอดเวลา แล้วพอจับ สัญญาเกิดขึ้นมาแล้ว สัญญามันเป็นข้อมูล วิญญาณรับรู้อย่างไร แล้วสังขารปรุงอย่างไร

กระบวนการของความคิดเราเห็นชัดเจนนะ อารมณ์ความคิดอันหนึ่ง สิ่งที่เกิดขึ้นที่เร็วที่สุดคือจิต คือความคิดของเรา แล้วพอสติมันทัน สมาธิมันทันเห็นใหม่ จิตเห็นอาการของจิต เห็นจันท์ ๕ แล้วจิตเอาจันท์ ๕ นี้มาแยกแยะออก พอแยกแยะออก มันเห็นจันท์ ๕ แยกแยะออก กระบวนการของธาตุ ๔ และจันท์ ๕ กับจิต ธรรมชาติของมนุษย์มันมีของมันอยู่แล้ว มันเป็นเรื่องธรรมดาอันหนึ่ง

แต่ขณะที่จิตเรามันมีวิชา มีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เวลามันใช้ มันก็ใช้เกี่ยวเนื่องกันไปตลอด เราไม่เคยเห็นการแยกแยะ เราไม่เห็นการปล่อยวางของมัน แต่เวลาที่บอกปล่อยวางๆ นั้นนะ มันคำราชของพระพุทธเจ้า นั่นก็ปล่อย จับแล้วก็ปล่อย นี่ก็ปล่อย มันปล่อยนี้ คนอื่นปล่อย ข่าวของคนอื่น แต่เราไม่ได้รับรู้เราก็ไม่ได้เห็นของใคร

แต่ถ้าจิตมันเห็น แล้วถ้าเห็นโดยกระบวนการที่เราสร้าง สร้างกระบวนการขึ้นมาว่า จันท์เป็นทุกข์ ทุกอย่างเป็นทุกข์ ไม่ใช่เราเลย นี่โง่กิเลสมันครอบงำอีกชั้นหนึ่ง อะไรก็ไม่ใช่เรา สรรพสิ่งก็ไม่ใช่เรา มันไม่ใช่เราอยู่แล้ว เพราะมันเป็นนิพพาน นิพพานอยู่ใน

หัวใจเรายู่แล้ว มันไม่ใช่เรายู่แล้ว เราแค่ปล่อยวางแล้ว เราเข้าไปถึง มันก็เข้าไปถึง นิพพาน มันจะบ้ำกั้นไปไหน มันจะบ้ำกั้นไปไหน แต่ถ้ามันจะทำความจริงขึ้นมา มันจะมีอยู่แล้ว มันมีอยู่แล้วเพราะไครละ

มันมีอยู่แล้วเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามารื้อคันวิธีการอยู่นี้ไง เราก็ดึงประพุดติปฏิบัติของเรา มันก็เป็นสมบัติของเราเห็นใหม่ พอกระบวนการของจิตมันเกิด ปัญญามันเกิด มันแยกแยะของมันเห็นใหม่ มันแยกแยะ มันย่อยสลายมันทำลายนะ มันทำลายรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี่มันแยกออกจากกัน กระบวนการความคิดของเราเห็นใหม่ คุณิ เวลาสติมันทันความคิดเรา ความคิดมันหยุดช่วงไหนด มันเคยหยุดใหม่ มันหยุดเห็นใหม่

นี่พุดถึงความคิด ถ้าสติตามความคิดเราทันนะ นี่พอมาพิจารณาธาตุ ๔ และ ฅันท์ ๕ พอจิตมันสงบเข้าไป มันเห็นลึกซึ้งกว่านั้น เห็นลึกซึ้ง เห็นถึงกระบวนการของจิตที่มันหมุนไป รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ กระบวนการของมัน มันหมุนของมันไป พอมันหมุนของมันไปปัญญาญาณมันเข้าไป นี่ธรรมจักรเห็นใหม่ มันเข้าไปในกระบวนการความคิด มันเห็นมันแยกออก แยกออก ถ้ามันขาดพับ ฅันท์ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ ฅันท์ ๕ ฅันท์ ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ ฅันท์ ๕ ฅันท์ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ ฅันท์ ๕ สังโยชน์ ลักกายทิฎฐิ มันขาด มันขาดอย่างไร

ถ้ามันขาดแล้วมันจะกลับมากลบอีกไหม พอสังโยชน์มันขาดไปแล้ว เห็นนิพพานแว็บ สังโยชน์ขาดไป แล้วสังโยชน์ก็กลับมากลบเหมือนเดิม มันก็เป็นธรรมดา อย่างนี้ นี่กระบวนการของเขาที่ว่า ฅันท์ ๕ เป็นทุกข์ไง แต่จิตไม่เป็นทุกข์หรือก แต่กระบวนการธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น จิตเป็นทุกข์ ฅันท์ ๕ เป็น ฅันท์ ๕ แล้ว ฅันท์ ๕ กับจิต ไม่ให้โทษกับไคร มันเป็นธรรมชาติของมันอย่างนั้น แต่เพราะมันเป็นกิเลสตัดหาคความทะยานอยากของจิตต่างหาก

แล้วพอจิตมันสงบเข้ามาแล้วนะ เอาจิตออกมาพิจารณาของมัน พิจารณาธาตุ ๔ และ ฅันท์ ๕ โดยธรรมจักร โดยสังขาร เพราะสังขารมันทำมันฝึกฝนบ่อยครั้งเข้า มันเป็นตทั้งคปหามมีปัญญารอบรู้ มันก็ปล่อยวางๆ จะปล่อยวางขนาดไหน ก็เป็นตทั้งคปหามชั่วคราวๆ เห็นใหม่ เป็นการฝึกฝนปัญญา ปัญญาจะเกิดขึ้นเองไม่ได้ ถ้าไม่มี

สัมมาสมาธิ ปัญญาที่เกิดขึ้นมาเป็นปัญญาโลกๆ เวลาวิปัสสนาไป ถ้าสมาธิมันอ่อนลง มันเป็นสัญญาทันทีเลย

แต่ถ้าสมาธิมันมีกำลังเข้มแข็งขึ้นมา สมาธิเป็นพื้นฐาน สติต้องการในทุกที่ทุกสถาน ในการกระทำไปนี้มรรคมันจะเข้ามารวมตัวกัน แล้วกระบวนการของธรรมจักร มันจะเคลื่อนตัวออกไป ปัญญามันจะหมุนออกไป พอหมุนออกไป มันพิจารณาไป มันก็ปล่อย ปล่อย นี่ไง ฝึกบ่อยครั้ง บ่อยครั้งเข้า ปล่อยขนาดไหนมันลึกซึ้ง ลึกซึ้ง แม้แต่สัมมาสมาธิความสงบของใจนะ มันก็มีความสุขมาก แล้วถ้ามันวิปัสสนา มันปล่อยเข้าไป มันถอดเสื้อถอดหนาม มันมีความสุข มันมีรสชาติแตกต่างกันมหาศาลเลย แล้วมันปล่อยบ่อยครั้ง ต่ทั้งคปทานจนถึงที่สุด มันสมุจเฉทปทาน สมุจเฉทปทานมีหนึ่งเดียว

ไม่ใช่นิพพานแล้ว เห็นนิพพานแล้ว สังโยชน์ขาดไปแล้วกลับมาอีกไม่มี!
ไม่มี!

กระบวนการของมันเกิดขึ้นมา สังฆธรรมอันนี้ “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นดับไปเป็นธรรมดา” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อนุโมทนา อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ มันเป็นสมบัติของพระอัญญาโกณฑัญญะ พระอัญญาโกณฑัญญะนี้เป็นสงฆ์องค์แรก เป็นพระโสดาบันองค์แรกของพระพุทธศาสนา แล้วไม่มีการเคลื่อนไหว ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่แว็บๆ อีกเลย มันตายตัว เป็นกฎตายตัวอย่างนั้นตลอดไป มันเป็นอกุปป์ธรรม นี่ธรรมะเหนือธรรมชาติ

ถ้าธรรมะเป็นธรรมดา ธรรมชาติ มันก็ยังแปรปรวนอยู่ นี่มันมีกิเลส กิเลสมันแปรปรวนอยู่ มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่ถ้ามันเป็นสังฆธรรม เป็นพระอัญญาโกณฑัญญะแล้วจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงอีกเลย แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เทศนาว่าการจนพระปัญจวัคคีย์เป็นพระโสดาบันทั้งหมด แล้วเทศนาอนัตตลักขณสูตรเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดเลย นี่ไงมันยิ่งเหนือธรรมชาติเข้าไปใหญ่ เพราะมันครอบคลุมหมดเห็นไหม

จักรวาลนี้ ในสาม โลกธาตุนี้ จิตนี้มันเคยเกิดเคยตาย มันครอบคลุมหมดเลย นี่พอพิจารณาไป สมุจเฉทปทานขาดออกไปแล้ว ตายตัว โสดาบันก็โสดาบันตายตัว เอาหัว

กว่าดินจับกระแทกขนาดไหน โสดาบันก็ไม่มีเสื่อม โสดาบันเป็น โสดาบันตลอดไป แล้วพิจารณาขึ้นไปมันจะเป็นสกิทา อุนาคาขึ้นไป

มันไม่ใช่เว้า เว้า เว้าอย่างนั้นหรือก เว้าๆ แล้วมันเป็นปกติธรรมดา มันก็กลับมากลับอีก นี่มันกระบวนการของโลกเห็นใหม่ เป็นความคิดของโลก เพราะเขาพูดอย่างนั้น เพราะกระบวนการอย่างนี้ ความคิดอย่างนี้ มันถึงไม่รู้จักจิตใจ เพราะไม่รู้จักจิตใจ ไม่มีพื้นฐาน ไม่มีที่ถอดเสี้ยนถอดหนาม เสี้ยนหนามที่มันปักอยู่คาหัวใจ แล้วเวลาออกวิปัสสนาไป มันก็วิปัสสนาไปโดยทฤษฎี ไปโดยความเห็นของโลก แล้วมันมีกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ มันก็อ้างอิงกันไป

แล้วเวลาคนประพฤติปฏิบัติขึ้นมา “เอ้าก็จริงนะ มันก็พัฒนาขึ้นไป” อยากจะถามว่าใครบ้างไม่พัฒนา เพียงแต่คนเรานี้ละ มันกระหายน้ำ มันมีความเค็ดร้อนมีความขัดข้องหมองใจ เพราะคนปฏิบัติใครๆปฏิบัติเข้าไปแล้ว มันไม่ก้าวหน้าเดิน ทุกคนจะมีความอึดอัดในหัวใจ พอไปถึงแล้ว เขาจับลูกหน้าเหมือนคนป่วยไปหาหมอ หมอบอกว่าเดี๋ยวหาย จับมือแล้วหาย กลับไป เป่าฟวง หายเลยนะ โอ้โฮ มันสบายเลยนะ ไอ้ที่เจ็บไข้ได้ป่วยเหมือนจะหายเลยนะ ไปหาหมอนะหมोजับมือจับไม้นะแล้วก็ เป่าฟวง หายแล้วหายแล้ว กลับบ้านหายเลย

มันชั่วคราวไป มันเป็นสัญญาอารมณ์อยู่แป๊บเดียว พอมันเป็นสัญญาอารมณ์อยู่แป๊บเดียวละ ก็บอกว่านี้มันดีขึ้นไป ถ้ามันดีขึ้นไปนะ การประพฤติปฏิบัติมันต้องมีใครมีมรรคมีผลขึ้นมาบ้าง คำว่าดีขึ้นไป แต่ก็ไปตันกันหมดเลย ไม่เคยเห็นมีใครเข้าถึงธรรมสักคนหนึ่ง ถ้าดีขึ้นไปมันต้องเข้าถึงสังขารมบ้างสิ แต่ก็ว่าดีขึ้นไป เพราะอะไร นี่มันเป็นความเห็นโลกๆ ไป มันเป็นความเห็นของหมู่มสัตว์ มันไม่ใช่เป็นความเห็นของสังขารม มันไม่ใช่ความเห็นของสังคมของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง

ในเมื่อสังคมมันไม่มีความเป็นจริง สังคมมันอ่อนแอ ความคิดมันอ่อนแอ ใครมาจับไม้จับมือ พอบอกหายก็หาย แล้วก็ดีขึ้นๆ ไม่เป็นความจริงเลย ถ้าเป็นความจริงนี่มันจะรู้จริง แล้วคำพูดไม่มีความผิดพลาด นี่มันนิยายธรรมะ ไม่มีนะ หลวงปู่มันเวลาท่านสอนนะ ต้องเป็นอย่างนั้นเลย กระบวนการของการประพฤติปฏิบัตินี้ ถ้าจิตไม่สงบจะเป็นอะไรต่อไปไม่ได้เลย ถ้าจิตไม่สงบ ถ้าจิตไม่เป็นสัมมาสมาธิ สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติจะไม่ผลเลย มันเป็นสัญญาอารมณ์ทั้งหมด

แล้วไม่ใช่สัญญาอารมณ์ธรรมดาเนาะ เป็นสัญญาอารมณ์ที่จำธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เพราะสังขารขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความจริงมันมีอยู่แล้วใช่ไหม ถ้าความจริงมันมีอยู่แล้ว เวลามาพูดคุยกัน มันจะซาบซึ่งมาก ซาบซึ่งเพราะอะไร ซาบซึ่งเพราะมันเป็นตรรกะไง ตรรกะมนุษย์นั้นสามารถจินตนาการได้ ถ้ามนุษย์สามารถจินตนาการ โอ้โฮ ธรรมะมันละเอียดลึกซึ่งมาก ทั้งๆ ที่มนุษย์มันจินตนาการได้

แต่ถ้าเป็นความจริงโดยประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ภาวนามยปัญญาเป็นอย่างไร ฐานของภาวนามยปัญญาจะเกิดขึ้นมา ถ้าไม่มีสัมมาสมาธิ ฐานของภาวนามยปัญญาก็เกิดไม่ได้ แล้วฐานของภาวนามยปัญญา มันเกิดขึ้นมาแล้ว กระบวนการของมันที่ออกไป เป็นการกระทำ ออกพิจารณาไปแล้วมันปล่อยวาง ปล่อยวางอย่างไร แล้วมันขาด ขาดอย่างไร

ขาดคืออะไร ขาดคือการฆ่ากิเลส เพราะมันเห็นกิเลสไง ไม่ใช่จับแพะ!

ทุกข์มันอยู่ที่ชันช์ ชันช์เป็นทุกข์ไง จิตไม่เคยมี ชันช์เป็นทุกข์ เวลาพิจารณาไป เห็นนิพพานปั๊บมันก็เป็นโสดาบัน เห็นนิพพานเป็นสภิกขา เป็นอนาคา แล้วพอถึงที่สุดมันจะปล่อยชันช์ พอปล่อยชันช์ปั๊บเป็นนิพพานเลยนะ พอนิพพานไปแล้วนะ มันก็เลยนิพพานไม่ใช่อัตตา แล้วนิพพานมันก็จะสูญเปล่า นิพพานมีอยู่

ที่พูดอย่างนี้ ถ้าตามความเป็นจริง นี่คือปล่อยเฉยๆ

ถ้าพูดถึงการประพฤติปฏิบัติเนาะ ระดับอย่างนี้ เรียกว่าอย่างดีก็แค่สมาธิ อย่างดี! แต่ที่นี่มันไม่ดี ไม่ดีเลย ถ้าอย่างดีเป็นสมาธิ พอมันปล่อย มันไม่มีเหตุไม่มีผล สมาธิคือการปล่อยชันช์เข้ามาพักสงบใจ ใจสงบถ้ามีสติปัญญาตามมาจึงเรียกว่า สัมมาสมาธิ แต่ถ้าไม่มีสติปัญญาขึ้นมา การปล่อยเข้ามาแล้วเข้าใจว่าเป็นนิพพาน แล้วเพราะมันปล่อยชันช์ถึงนิพพาน ก็พูดได้สิเพราะอะไร เพราะมันยังมีความรู้สึกอยู่ มีความรู้สึกอยู่ว่า นี่มันปล่อยมาแล้ว มีความรู้สึกอยู่ ปล่อยแล้วก็เป็นธรรมดาไง

เพราะสตูปาติเสสนิพพานเห็นใหม่ พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่นะ สตูปาติเสสนิพพาน ภราหเว ปัญจักขันธา ชันช์เป็นภาวะ เห็นใหม่ มันก็พูดได้ แต่ถามปัญหาขึ้นมาจริงๆ สิ พูดไม่ได้ เพราะปล่อยชันช์เข้ามา มันไม่ใช่นิพพาน คูสิเวลาใน อาทิตตฯ ที่องค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนชฎิล ๓ พี่น้องเห็นใหม่ ตาเป็นของร้อน รูปเป็นของร้อน ทุกอย่างเป็นของร้อนหมด ตาเป็นของร้อน กายเป็นของร้อน จิตเป็นของร้อน มโนเห็นใหม่ มโนเป็นของร้อนใหม่ มโนมีงปี นิพพิณฑติ มโนสัมผัสเสปี นิพพิณฑติ

ปล่อยต่างๆ เข้ามาแล้ว ก็ต้องมาปล่อยมโนด้วย การพิจารณาธาตุ ๔ และชั้น ๕ การพิจารณาชั้นเห็นใหม่ ชั้นอย่างหยاب ชั้นอย่างกลาง ชั้นอย่างละเอียด ปล่อยชั้นอย่างหยابเป็นโสคาบัน ปล่อยชั้นอย่างกลางเป็นสภิกขา ปล่อยชั้นอย่างละเอียด คือข้อมูลคือความคิดความรู้สึกทั้งหมดนี้พระอนาคา พระอนาคาพอปล่อยหมดแล้วจิตนี้ว่างหมดนะ จิตนี้ว่าง เว้งว่าง แล้วระดับนี้มันจะมีกำลังมาก คูสิเวลากำหนดจิตขึ้นมา จิตมันจะทะลุช่องใส จิตมันจะใสแล้วมันจับตัวเองไม่ได้หรอก

นี่ไง ปล่อยชั้นเข้ามา ทิ้งชั้นแล้วไม่ใช่พระอรหันต์ พระอรหันต์ต้องทำลายจิต อาสเวหิ จิตตานิ วิมูจิงสูติ อาสวะสิ้นไป จิตเข้านิพพาน อะไรเข้า ถ้าเข้าก็ไปขวางอยู่ในนิพพานนั่นไง ถ้าจิตเข้านิพพาน ใจจิตตัวนั้นก็ไปขวางอยู่ เรือนว่าง แต่มีไอ้ดวงจิตดวงนี้ อยู่ แต่ถ้ามันจะเข้านิพพาน เข้าไม่ได้ แต่มันทำตัวจิตนี้ให้เป็นนิพพานได้ ตัวจิตนี้เข้านิพพานไม่ได้ เพราะทำลายกิเลส ทำลายภวาสวะ ทำลายภพเห็นใหม่

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เดียวนี้เราเห็นตัวเจ้า เราทำลายแล้ว เจ้าจะเกิดจากความดำริของเราอีกไม่ได้เลย มารเอ๋ย”

มารเอ๋ยอยู่บนไหน อยู่บนภวาสวะ อยู่บนภพ เห็นใหม่ ไม่ใช่ความคิดแล้วนะ ความคิดนี้เป็นชั้น ๕ เพราะความคิดเป็นสังขาร ความคิดความปรุงความแต่ง เห็นใหม่ พลังงานเฉยๆ คือความรู้สึก ความรู้สึกกับความคิด ความคิดต่างๆ นี่เป็นกิเลสอย่างหยاب กิเลสอย่างกลาง กิเลสอย่างละเอียด เราทำลายมันหมดเข้ามาเป็นชั้นๆ เข้ามา มันมีขณะของมัน เวลาทำลายขึ้นมาเป็นชั้นเป็นตอนเข้ามา มันมีวิธีการมีกระบวนการของมัน แล้วขณะที่มันขาด ขาดแล้วไม่มีการแว็บๆ แว็บๆ หรือขาดแล้วไม่กลับมาคลบด้วย พระอนาคาคือพระอนาคา

คูสิในสมัยพุทธกาลเห็นใหม่ นางวิสาขาเป็นพระโสคาบันแล้วก็เป็นตลอดไปเลย พระอานนท์เห็นใหม่เป็นพระโสคาบัน แล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นไปจนไปถึงที่สุดเป็นพระอรหันต์เลย แล้วเป็นพระอรหันต์ตอนไหน ตอนที่พระอานนท์ยังไม่เป็นพระอรหันต์เห็น

ใหม่ ปกครองสงฆ์อยู่ ปกครองภิกษุณีอยู่ เวลาจะเข้าไปเทศน์ภิกษุณีเพราะพระสงฆ์สงฆ์มีหน้าที่เทศน์ ภิกษุณีต้องฟังเทศน์ทุกวันพระ ทุกวันพระพระสงฆ์ต้องเข้าไปเทศน์อบรมนางภิกษุณี แล้วนางภิกษุณีเป็นพระอรหันต์หมดเลย

พระอนันท์ไม่กล้าเข้าไป พระอนันท์เป็นพระโศดาบันนะ ต้องไปนิมนต์พระกัสสปะ พระกัสสปะเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์ไปสอนพระอรหันต์ได้ มันเป็นธรรมเนียม ธรรมเนียมว่านางภิกษุณีจะจำพรรษาที่ไหนก็แล้วแต่ จะต้องอยู่กับพระ แล้วทุกวันขึ้น ๑๕ คำต้องมีพระเข้ามาเทศน์ตลอดไป นี่พระพุทธเจ้าวางไว้หมดเลยแต่ที่นี้ถึงเวลาแล้วพระอนันท์ไม่กล้าเข้าไปเทศน์ เพราะพระโศดาบันจะเอาวุฒิกาวะอะไรไปสอนพระอรหันต์ นางภิกษุณีเป็นพระอรหันต์หมด แต่พระกัสสปะนี้เป็นพระอรหันต์และเป็นเอตทัคคะทางธุดงค์วัตร

เวลาไปสอนเห็นใหม่ วุฒิกาวะมันแตกต่างกัน ที่นี้พระอรหันต์ตรงไหน ตรงไหนเป็นพระอรหันต์ ทั้งขันธเข้ามาเป็นพระอรหันต์ใหม่ ทั้งขันธเข้ามา ทั้งขันธ ๕ ขันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขันธ ๕ ขันธ ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขันธ ๕ ก็เป็นโศดาบัน เราทั้งขันธ ๕ อย่างกลางเข้ามามันถอดถอน นี่กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส กายกับจิตแยกออกจากกันราบไปหมดเลย แล้วพอเข้าไปเป็นกามฉันทะ กามราคะ กามธรรมมันไม่มีหรือ มันมีแต่กามราคะ กามฉันทะ

ถ้ากามฉันทะ กามธรรมมันอยู่ที่ไหน ที่ไหนมีกามธรรม พระอนาคาคะกามธรรม ไม่เคยเห็น พระอนาคาคต้องละปฏิฆะกามราคะ ปฏิฆะกามราคะสิ่งที่เป็นข้อมูลคือความคิด เห็นใหม่ ปฏิฆะข้อมูล กามราคะมันเกิดเพราะอะไร เกิดเพราะกามฉันทะ กามฉันทะคือตัวเองมีความพอใจในตัวเอง พอมีความพอใจในตัวเอง แล้วตัวเองพอใจอะไรล่ะ อ้าวก็พอใจในกามราคะสิ่งต่างๆ มันก็เป็นอสุภะ มันก็มีข้อมูลของมัน มันก็ออกไปเห็นใหม่ นี่ถ้าทำลายตรงนี้หมดเห็นใหม่ ันธ์อย่างละเอียด ข้อมูลอย่างละเอียด ขาด! ก็เป็นพระอนาคา แล้วพระอนาคาคต่อไปเป็นอะไร ต่อไปเหลืออะไร มโนมิงปี นิพพิณฑิมโนอยู่ไหน จิตอยู่ไหน ภาพอยู่ไหน มารมันอยู่บนไหน มารอยู่บนหัวใคร เรือนยอดของเรือนสามหลัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันอยู่ตรงไหน ถ้าไล่เข้าไปนะ มันเข้าไปถึงสภาวะ ถึงภพ ถึงที่อยู่ของมารเห็นใหม่ แล้วทำตัวอย่างไร ปัญญาจะเกิดอย่างไร

ในเมื่อมันไม่เกิดไม่ดับแล้ว จิตเดิมแท้ที่ส่องใส ใส ใส ใส แล้วมันไม่เกิดไม่ดับจะฆ่ามันอย่างไร

มันจะทำลายอย่างไร ในเมื่อมันไม่มีเกิดไม่มีดับแล้ว เกิดดับๆ ปล่อยวาง รู้ดับ รู้เกิดแล้วปล่อยวาง แล้วมาเอาอะไรปล่อยวาง ตัวมันจะปล่อยวางมันอย่างไร ในตัวมันเองนะ มันปล่อยวาง ปล่อยแต่จันท์ พระอรหันต์ก็ละจันท์ เพราะจันท์เป็นทุกข์ พอละทุกข์แล้ว ฟ้นทุกข์ พระอรหันต์ไม่ได้ดับทุกข์ พระอรหันต์ไม่ได้ฆ่าทุกข์ พระอรหันต์แค่ฟ้นทุกข์ แค่ฟ้นทุกข์ใจ ฟ้นไปไหน ก็ฟ้นไปอยู่ในอุ้งตีนมารใจ ฟ้นไปอยู่ให้มารมันกระที่บเอาใจ

แล้วก็อ้างธรรมะพระพุทธเจ้านะ แต่ถ้าเป็นสัจจะความจริงนะ จิตเดิมแท้ที่ส่องใส ส่องใสขนาดไหน อะไรใส แล้วใครไปรู้ว่าใส นี้อรหันต์มรรคถ้ามันจะเข้าไปค้นในตัวของมัน นี่ทุกข์มันอยู่ที่นี้ อวิชา ปฏิสนธิจิตมันอยู่ตรงนี้ ถ้าแก้ตรงนี้ไม่ได้มันก็ไปเกิดบนพรหมเห็นใหม่ นี่ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ จิตปฏิสนธิ ไม่ใช่จิตรับรู้

โดยปกติมนุษย์ จิตรับรู้นี้คือวิญญาณจากตา หู จมูก ลิ้น กาย วิญญาณ วิญญาณหายๆ วิญญาณในจันท์ ๕ จันท์ ๕ ความรับรู้มันไปตกที่ไหน ก็ตกที่ใจ แล้วตัวใจ ตัวที่มันนึกเอง มันได้เลาะได้ทำลายขึ้นมา จนทำลายกามฉันทน์ คือตัวมันเอง กามฉันทน์ ทำลายมันแล้วทุกอย่างแล้ว จนมันใสของมันอยู่แล้ว ถ้ามันใสอยู่แล้วจะเอาอะไรเข้าไปจับมันอีก นี่พระอรหันต์เกิดตรงนี้!!

พระอรหันต์ไม่ใช่ละจันท์เข้ามา จันท์เป็นทุกข์น้ำ ละจันท์น้ำ เห็นนิพพานน้ำ ก็เป็นนิพพานเพื่อเจือมาตั้งแต่เห็นแว็บๆ แล้ว ถ้านิพพานอย่างนี้ มโนยทิธิมันก็ไปเที่ยวนิพพาน เขาไปนอนบนนิพพานกันเลยนะ ไปเที่ยวไปช้อปปิ้งบนนิพพาน แล้วกลับกลับมาด้วย แล้วเห็นนิพพานอย่างนี้ไปช้อปปิ้งกับเขาไปหมดละ แล้วเป็นโสดาบัน โสดาบันอะไร เป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคา เบื่อๆ อะไรเบื่อ

นี่ไง เพราะโลกทัศน์ เพราะการสร้างกระบวนทัศน์ แล้วสร้างกระบวนกรปฏิบัติขึ้นมา แล้วลัดสั้นง่าย มันต้องมีผลตอบสนอง แต่ผลตอบสนองขึ้นมาที ทุกข์ก็เลยไปอยู่ที่จันท์หมดเลย สลัดจันท์ทิ้งใจ เหมือนเสื้อผ้า ถอดทิ้งก็เป็นนิพพานใจ ไปสลัดจันท์ สลัดสิ่งที่ออกจากจิต พอสลัดแล้วก็จบสิ้นกระบวนกร

แต่มันไม่ใช่ ฉันนี่ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ฉันนี่ ฉันนี่ ๕ อย่างหาย
 ฉันนี่ ๕ อย่างกลาง ฉันนี่ ๕ อย่างละเอียด แล้วตัวที่รับรู้ฉันนี่ละ พลังงานที่ใช้ฉันนี่ออกไป
 หาเหยื่อนะ เวลามันสลดหดสั้นเข้ามา เห็นไหม เจ้าวัฏจักรใช้ฉันนี่ออกไปสร้าง
 กระบวนการความสุขความทุกข์ทั้งหมด แล้วเข้าไปถึงตัวมันเอง แล้วตัวมันเองจะทำลาย
 ตัวมันเองอย่างไร อาสเวหิ-อาสวะ อาสเวหิ จิตตานิ-จิต อาสเวหิ จิตตานิ วิมุจจึงสูติ อา
 สวะสั้นไปจากจิต

อาสวะจะต้องหลุดไปจากภวาสวะ จากภพ จากฐิติจิต จากจิตที่เป็นหนึ่งเดียว จิต
 ที่ไม่ใช่ฉันนี่ ฉันนี่เป็นฉันนี่ ฉันนี่ ๕ เป็นกองรูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณเป็น
 กอง เป็นส่วนประกอบ พลังงานที่เป็นตัวจิตเฉยๆ พลังงานนี้ ถ้าพูดถึง มันเป็นปัจจัย
 การ คือมันเป็นอวิชา อวิชา ปัจจยา สังขารา ปัจจยการคือมันเกี่ยวเนื่องกัน มันเป็น
 อันเดียวกัน แต่กระบวนการของมัน มันจะเกี่ยวเนื่องกัน โดยกระบวนการถึง ๑๑ ข้อ แต่
 มันอยู่ในอันเดียวกัน แล้ว ๑๑ ข้อมันก็เป็นสิ่งที่จับต้องได้ใช่ไหม

แต่กระบวนการของพลังงานที่เป็นพลังงานเฉยๆ นี่กระบวนการของมันอยู่ในตัว
 มันไม่มีอะไรกระทบ แล้วมันจะแสดงตัวอย่างไร แล้วปัจจัยการ อวิชา ปัจจยา สังขารา
 สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง แล้ววิชา อาโล โภโก โหติ เวลาย้อนกลับ การย้อนกลับ
 อรหัตตมรรคทำไง อาสเวหิ จิตตานิ ตัวจิต ตัวปัจจัยการของมันที่มันทำลาย นี่พระ
 อรหันต์เกิดที่นี่

ที่นี่เป็นตัวทุกข์ ตัวทุกข์มันอยู่ที่นี้ ตัวเจ้าวัฏจักรมันอยู่ที่นี้ ตัวเจ้าวัฏจักรคือตัวเจ้า
 ปัญหา ตัวพาเกิดพาดาย ถ้าทำลายตัวนี้ไม่ได้ มันจะไปเกิดบนพรหมตั้งแต่สุทธาวาสขึ้น
 ไป มันจะเกิดเป็นฉันนี่หนึ่ง มันต้องไปเกิดอีก มันยังไม่ใช่ฉันนี่ ๕ มันยังไม่ทำลายเข้ามา
 ไหนว่าจิตเป็นฉันนี่ จิตเป็นฉันนี่ตรงไหน จิตเป็นจิต ฉันนี่เป็นฉันนี่เห็นไหม จิตเป็นจิต จิต
 เป็นอวิชา เพราะมีอวิชา จิตมีพลังงานที่สกปรก อาศัยฉันนี่ที่หายๆ ที่ออกไปสู่โลก
 ภายนอก

ขณะที่เป็นพระอนาคา มันมีแต่จิตเห็นไหม มันก็ยังมีตัวมันเอง นี่พระอนาคา
 สิ่งต่างๆ จะเข้าไปถึงตัวมันเอง แล้วทำลายตัวมันเอง นี่พระอรหันต์เกิดที่นี่ พระอรหันต์
 ไม่ได้เกิดที่ละฉันนี่ ไม่ใช่ ไม่ใช่ ละฉันนี่ไม่ใช่พระอรหันต์ ละฉันนี่ถ้าเป็นตามข้อเท็จจริง
 ละฉันนี่คือพระอนาคา แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์ต้องละจิต ต้องทำลายจิต ต้องทำลายตัวเอง

ถ้าทำลายตัวเองไม่ได้ มันก็ขวางโลกอยู่นั่น แล้วขวางโลกแล้วมันไปเกิดต่อๆไป นี่พระอรหันต์เกิดที่นี่

พระอรหันต์เกิดที่นี่ นี่เจ้าวัฏจักรมันเกิดอยู่ที่นี่ ฉะนั้นกิเลสอวิชชามันอยู่ที่นี่ ไม่ได้อยู่ที่ชั้นเลย พอทำลายกระบวนการทั้งหมด อาสเวหิ จิตมันสะอาด เห็นใหม่ พอทำลายทั้งหมดแล้ว จิตก็ไม่มีด้วย เพราะ มันเป็นธรรมชาติ คือสิ่งที่สมมุติพูดไม่ได้เลย นิพพานก็เป็นสมมุติ ชื่อมันเท่านั้นเอง นิพพาน พระอรหันต์ต่างๆ เป็นสมมุติทั้งนั้น แต่ตัวจริงพูดไม่ได้เลย พูดไม่ได้ มันเป็นความรู้สึกของมันอยู่ในตัวของมันเองเลย

ถ้าเป็นความรู้สึกในตัวของมันเองอยู่อย่างนี้ นี่ความจริงมันเป็นอย่างนี้ ความรู้สึกที่เป็นกระบวนการทั้งหมดที่เป็นของเรา มันพ้นออกไปจากสมมุติทั้งหมดเลย สิ่งนี้พ้นออกจากสมมุติ นี่จะเป็นความจริง เพราะอะไร เพราะมันแก้ทุกข์ได้ ทุกข์มันอยู่ที่ใจ ทุกข์มันอยู่ที่เจ้าวัฏจักร ทุกข์ไม่ได้อยู่ที่ชั้น พอเป็นพระอรหันต์ไปแล้วเห็นใหม่ ภาราหเว ปัญจักขันธา ชั้นนี้เป็นภาระแล้ว

พระพุทธเจ้าอีก ๔๕ ปีต่อมาก็มีชั้นนะ ที่เราอ่านพระไตรปิฎกกันอยู่นี้ ก็ผ่านชั้นของพระพุทธเจ้าทั้งนั้น เพราะพระพุทธเจ้าเวลาเทศน์ก็เทศน์จากสังขาร จากสิ่งต่างๆ เห็นใหม่ ชาติ ๔ และชั้น ๕ ครูบาอาจารย์ท่านบอกนะ จิตที่พ้นจากกิเลสไปแล้ว มันจะเอามาสู้กับเราไม่ได้เลย มันต้องผ่าน เสวยอารมณ์ เสวยชาติ ๔ และชั้น ๕ ออกมาเพื่อสื่อสารกับเรา ครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าประพฤติกปฏิบัติถึงที่สุดแล้ว นั่นละตู้พระไตรปิฎกที่มีชีวิต ตู้พระไตรปิฎกที่พูดได้ ตู้พระไตรปิฎกที่สื่อสารกับเรา

เรามีอำนาจวาสนา ถ้าเราได้พบได้เจอนะ เราจะเหมือนกับคนไข้ที่มีหมอแล้ว หมอคอยชี้แนะเรา คนไข้นั้นจะปลอดภัยนะ ถ้าคนไข้ไม่สนใจหมอ แล้วคนไข้จะพยายามรักษาตัวเอง ถ้าคนไข้มีภูมิต้านทาน คนไข้ที่มีอำนาจวาสนาก็จะรักษาตัวเองรอดได้ ถ้าคนไข้ที่รักษาตัวเองรอดไม่ได้ ก็คือคนไข้ที่เข้าใจว่าหาย หรือคนไข้อยากหาย โดยการสร้างภาพตัวเองมันก็จะเสียโอกาสของคนคนนั้นนะ นี่เราเกิดมาในกึ่งกลางพระพุทธศาสนา เรามีครูมีอาจารย์นะ เราตั้งหลักตั้งเกณฑ์ของเราให้ดี ตั้งภูมิต้านทาน ตั้งหัวใจ มีจุดยืนของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง